

EĞİTİM VE BİLİM BAKANLIĐI
EĞİTİMİ GELİŞTİRME BÜROSU

TÜRKÇE DERSİ

Öğretim Programı

VI. Sınıflar İçin

Üsküp, 2023

ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL YAPISI

Öğretim Dersi	<i>Türkçe</i>
Dersin Türü/Kategorisi	Zorunlu
Sınıf	VI (Altıncı)
Öğretim Program Konuları/Alanları	1. Dil ve İletişim 2. Edebiyat, Yaratıcılık ve İfade etme 3. Medya Okuryazarlığı
Ders Sayısı	Haftada 4 Ders / Yılda 144 Ders
Görsel Araç, Gereç ve Materyaller	<ul style="list-style-type: none">• Sınıf için gerekli teknik donanım: elektronik tahta, okul panosu, bilgisayar teknolojisi, yazıcı.• Öğrenme araç-gereç ve materyal kaynakları: fotoğraflar, resimler, posterler, kitaplardan posterler, öğretim materyalinin diyagramları ve gösterimleri, panolar, sözlükler, imla kılavuzu, ansiklopediler, kitaplar, eğitim yazılımları, anlatım kayıtları, görsel-ışitsel kayıtlar.• Sınıf kütüphanesi, okul kütüphanesi. <p>Açıklama: Öğretim, sabit sınıfa gerçekleşir ise, sınıf içinde drama köşesi, sanat-edebiyat köşesi, gazeteci köşesi, sınıf kitaplığı için bir yer düzenlenmesi önerilir.</p>
Öğretim Norm Kadrosu/Düzeyi	Dokuz yıllık ilköğretimin VI. sınıfında Türkçe dersi öğretimi Türk Dili ve Edebiyatı eğitim bölümü programını tamamlamış kişi tarafından gerçekleştirilebilir: <ul style="list-style-type: none">• Filoloji Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitim Bölümü, VII/1 veya 240 AKTS

ULUSAL STANDARTLAR İLE BAĞLANTISI

Öğretim programında sunulan öğrenme kazanımları, “*Dil Okuryazarlığı*” alanında yazılmış yeterliliklerin kazanılmasına yönlendirmektedir.

<i>Öğrenci şunları bilir ve kabul eder:</i>	
I-A.1	Farklı iletişim durumlarındaki düşüncelerini, duygularını, bilgilerini ve tutumlarını ana dilinde farklı amaçlarla ifade etmeyi ve aktarmayı bilir/uygular.
I-A.2	Farklı yazılı anlatım biçimlerini bilir/uygular ve kullanır: edebi (şir, kısa öykü, sunum / konuşma, edebi deneme, günlük vb.) ve edebi olmayan (tematik makale, raporlama, talep, basın bildirisi, reklam v.b).
I-A.3	Görüşlerini argümanlarla ifade ederek eleştirel ve yapıcı bir diyalog başlatmayı bilir.
I-A.4	Standart dil (eğitim, öğretim ve yazı dili olarak kullanılan), sözlü ve yazılı anlatımda dil bilgisi ve yazım kurallarına dikkat ederek günlük hayatta kullanmayı bilir/uygular
I-A.6	Ana dilin temel özelliklerini (alfabe, tarih, lehçeler vb.) ve diğer dillerle olan benzerlik ve farklılıkları bilir/uygular.
I-A.8	Sesli mesajların içeriğini anlar: mesajlardan bilgileri ayırma, analiz etme, değerlendirme ve özetleme çalışmalarını yapar ve ayrılarını kullanarak (yazılı ve sözlü olarak) kendi kelimeleri ile ifade etmeyi bilir.
I-A.9	Yazılı bir metnin içeriğini anlar: mesajlardan bilgileri ayırma, analiz etme, değerlendirme ve özetleyebilme çalışmalarını yapar ve ayrılarını kullanarak (yazılı ve sözlü olarak) kendi kelimeleri ile ifade etmeyi bilir.
I-A.10	Görsel olarak sunulan içerikleri (diyagramlar, tablolar ve grafikler, resimler, animasyonlar vb.) anlar: görsel olarak sunulan içerikleri ayırır, analiz eder, değerlendirir, özetler ve açıklar (yazılı ve sözlü olarak).
I-A.11	Edebi eserlerin vermek istediği mesajı anlar, aynı zamanda mesajların üslup ve estetik unsurlarını belirlemeyi ve analiz etmeyi bilir.
I-A.12	Farklı kaynaklardan ve medyadan gelen bilgileri kullanır ve sunulan bilgilerin kaynağını, bağlamını, amacını ve güvenilirliğini dikkate alarak eleştirel bakış açısıyla mesajlara ve bilgilere yaklaşmayı bilir/uygular.
<i>Öğrenci şunları anlar ve kabul eder:</i>	
I-B.1	Anadilinin incelenmesi yoluyla kişi kendi dilsel ve kültürel kimliğini geliştirir, aynı zamanda dilbilimsel iletişim yoluyla kültürel miras ve yaşam kültürü aktarıldığını anlar/kabul eder.
I-B.2	Dilin farklı bağlamlarda ve ortamlarda, farklı şekillerde kullanılması, etkili iletişim ve etkileşimin sağladığını (iletişimin kiminle gerçekleştiğini her zaman akılda tutarak) anlar/kabul eder.
I-B.4	İçerik ve kişinin kendi fikrini ifade etme şekli, iletişimin sürdürülmesine ve geliştirilmesine katkıda bulunabilir, ancak aynı zamanda yanlış anlaşılmalara ve çatışmalara da neden olabileceğini anlar/kabul eder.

I-B.5	anadilinde okuma ve kendini ifade etme, yaratıcılığın ve eleştirel düşünmenin gelişmesi ve teşvik edilmesi için önemlidir.
-------	--

Öğretim programı ayrıca Ulusal Standartların aşağıdaki alanlarında ilgili yeterlilikleri de içermektedir: **“Dijital Okuryazarlık”, “Kişisel ve Sosyal Gelişim”, “Toplum ve Demokratik Kültür” ve “Sanatsal İfade ve Kültür”.**

Öğrenci şunları bilir ve yapabilir:

IV-A.1	Bilinen ve yeni dijital cihazların olasılıklarını araştırmak ve karşılaştırmak ayrıca belirli bir ihtiyaç ve duruma en uygun olanları bağımsız olarak değerlendirmek, seçmek ve kullanmak;
IV-A.2	Bir ödevi/sorunu ne zaman ve ne şekilde çözmeye görevinde BİT kullanımının gerekli olduğunu bilir/uygular;
IV-A.5	Hangi bilgilere ihtiyaç duyduğunu belirlemek, dijital verileri, bilgileri ve içeriği bulmak, seçmek ve indirmek için bilişim teknolojisini kullanmayı bilir;
IV-A.7	Uygun BİT iletişim araçlarını seçer ve kullanır, bilgileri güvenli bir şekilde paylaşır, çevrimiçi projelerde, sosyal etkinliklerde veya kişisel kullanım için başkalarıyla iletişim kurar ve işbirliği yapar;
IV-A.8	Dijital içeriği, eğitimsel ve sosyal ağları güvenli ve sorumlu bir şekilde kullanır;
IV-A.9	Çok kültürlü dijital alanda başkalarıyla iletişim kurarken, farklı katılımcılara saygı duyar ve dijital alanda yasal, kültürel ve etik davranış normlarına uyar.
IV-A.10	Dijital kimliğine, güvenliğine ve itibarına dikkat eder ve gizlilik politikalarına saygı gösterir;

Öğrenci şunları anlar ve kabul eder:

IV-B.1	Dijital okuryazarlık ile günlük yaşamı için gerekli - öğrenmeyi, yaşamı ve işi kolaylaştırma, iletişimin, yaratıcılığın ve yeniliğin genişlemesine katkıda bulunduğunu bilir. Eğlence için çeşitli fırsatlar sunarak eğlenceli dakikalar geçirebileceğini anlar/kabul eder;
IV-B.4	Dijital alanda kimlik, mahremiyet ve duygusal güvenliğin korunması gerektiğini bilir, nefret söylemi ve siber şiddet kullanmamak ve dijital topluluklarda iletişim kurallarına ve normlarına saygı duymak önemli olduğunu bilir ve ayınlığını kabul eder;
IV-B.5	Dijital ortamda var olan bilgiler etik olarak, tanımlanmış kurallara göre ve insanların iyiliği için kullanılmalıdır;

Kişisel ve sosyal gelişim

Öğrenci şunları bilir ve yapabilir:

V-A.4	Kendi yeteneklerini ve başarılarını (güçlü ve zayıf yönleri dahil) değerlendirir. Kendi başarılarının gelişmesini ve ilerlemesini sağlayacak öncelikleri belirlemeyi bilir;
V-A.5	Kendi içindeki ve başkalarındaki duyguları tanır, farklı durumlarda kişinin kendi duygusal tepkilerinin sonuçlarını algılar ve duygularla başa çıkmak için uygun stratejiler uygular;
V-A.6	Öğrenme ve kendini geliştirme için hedefler belirler ve bunlara ulaşma yolunda ortaya çıkan zorlukların üstesinden gelmek için çalışır;
V-A.7	Gelecekte öğrenmelerini kolaylaştırır ve kendi davranışlarını ayarlamak için kendi deneyimlerini uygular;
V-A.8	Kendi zamanını, belirlenen hedeflere verimli ve etkin bir şekilde ulaşmasını ve kendi ihtiyaçlarını karşılamasını sağlayacak şekilde organize etmek;
V-A.9	Kendi eylemlerinin ve başkalarının eylemlerinin kendisi ve başkaları için sonuçlarını öngörmek;
V-A.10	Kendi ve başkalarının eylemlerinde doğru ve yanlış değerlendirirken etik ilkeleri uygular ve özelliklerini ortaya çıkarır (dürüstlük, adalet, saygı, sabır, özen, nezaket, minnettarlık, kararlılık, cesaret ve öz disiplin gibi);
V-A.13	Başkalarıyla iletişim kurar ve kendini duruma uygun şekilde açıklamayı bilir;
V-A.14	Aktif dinleyen ve uygun şekilde karşılık veren, başkalarına empati ve anlayış gösteren ve kendi kaygılarını ve ihtiyaçlarını yapıcı bir şekilde ifade etmeyi bilir;
V-A.15	Ortak hedeflere ulaşmak için başkalarıyla işbirliği yapar, kendi görüşlerini ve ihtiyaçlarını başkalarıyla paylaşır. Başkalarının görüş ve ihtiyaçlarını dikkate almayı bilir;
V-A.17	Kendileri için geri bildirim ve destek ister, aynı zamanda başkalarının yararına yapıcı geri bildirim ve destek sağlamayı bilir;
V-A.19	Sonuç çıkarmak ve rasyonel kararlar almak için önerilerde bulunur, çeşitli olasılıkları göz önünde bulundurur ve sonuçlarını öngörür;
V-A.21	Kendi öğrendiklerini analiz eder, değerlendirir ve kendi öğrendiklerini geliştirmeyi bilir;

Öğrenci bunu bilir ve kabul eder.

V-B.3	Kişinin kendi başarıları ve refahı büyük ölçüde ortaya koyduğu işe ve elde ettiği sonuçlara bağlı olduğunu anlar/kabul eder;
V-B.4	Yaptığı her eylemin kendisi veya çevresi için sonuçları olacağını kabul eder;

V-B.7	Sanatsal veya diğer yaratıcı ifade biçimlerini (bireysel veya topluluk önünde) kullanarak kendi fikirlerini, deneyimlerini ve duygularını rahatça ifade edebileceğini anlar/kabul eder;
V-B.8	Başkalarıyla etkileşim iki yönlüdür - tıpkı başkalarının kendi çıkarları ve ihtiyaçlarından memnun olmalarını talep etme hakkına sahip olduğu gibi, kendi çıkarlarını ve ihtiyaçlarını karşılamaları için başkalarına yer verme sorumluluğu olabileceğini anlar/kabul eder;
V-B.9	Geri bildirim istemek ve yapıcı eleştiriyi kabul etmek, bireysel ve sosyal düzeyde kişisel ilerlemeye yol açacağını anlar/kabul eder;

Toplum ve demokratik kültür:

Öğrenci şunları bilir ve yapabilir:

VI-A.3	Görüşlerini formüle eder ve tartışır. Başkalarının görüşlerini dinler ve analiz etmeye çalışır ve aynılarını uygular;
VI-A.5	Herhangi bir gerekçeyle (cinsiyet ve etnik köken, yaş, yetenekler, sosyal statü vb.) insanlar arasındaki farklılıkları;
VI-A.6	Kendisi ve başkaları arasında klişelerin ve önyargıların varlığını kabul eder ve ayrımcılığa karşı kendi görüşlerini ifade etmeyi bilir;
VI-A.7	Sözlü ve fiziksel şiddetin olumsuzluklarını tanıır, şiddetin sonuçlarını algılar ve buna karşı çıkmayı bilir;
VI-A.8	Toplumdaki insanları neyin birleştirdiğini ve neyin ayırdığını görmek, herkesin ihtiyaç ve çıkarlarını dikkate alarak toplumun ilerlemesine katkıda bulunmanın yollarını bulur;
VI-A.9	Önceden benimsenen ve verilmiş kurallara göre ve tüm ekip üyelerinin rolünü bilir/anlar ve yaptıkları katkılara saygı göstererek ekip çalışmasına aktif bir şekilde katılır;
VI-A.17	Yazılı, elektronik ve sosyal medyanın kamuoyu üzerindeki etkisini analiz etmek ve kendi görüşlerini dayandıracakları güvenilir bilgi kaynaklarını seçer;

Öğrenci şunları anlar ve kabul eder:

VI-B.2	Çocuklar da dahil olmak üzere tüm insanlar, ihtiyaç ve ilgi alanlarına ilişkin fikir ve görüşlerini açıklama ve karar alma süreçlerine katılma hakkına sahiptir;
--------	--

Teknik, teknoloji ve girişimcilik

Öğrenci şunları bilir ve yapabilir:

VII-A.9	Önceden benimsenen ve verilmiş kurallara göre ve tüm ekip üyelerinin rolünü bilir/anlar ve yaptıkları katkılara saygı göstererek ekip çalışmasına aktif bir şekilde katılır;
---------	--

Sanatsal ifade ve kültür

Öğrenci şunları bilir ve yapabilir:

VIII-A.1	Kültürün tüm alanlarından (edebiyat, müzik, görsel sanatlar, sahne sanatları, dekoratif sanatlar, mimari, tasarım) farklı sanatsal ifade biçimleri hakkında bilgi sunar;
VIII-A.3	Sanatsal veya diğer yaratıcı ifade biçimlerini (bireysel veya toplu) kullanarak kendi fikirlerini, deneyimlerini ve duygularını ifade eder/uygular;
VIII-A.4	Kendi veya başka kültürlere ait başkalarının yarattığı sanat ürünlerinde ifade edilen fikir, deneyim ve duyguları yorumlamayı bilir;
VIII-A.5	Edebiyat ve görsel sanatlar, müzik, dans ve diğer kültürel ürünler aracılığıyla kendi kültürleri ve farklı ifade biçimleri hakkında bilgi edinir ve paylaşarak uygular;
VIII-A.10	Kendi çevresinde ortaya çıkan diğer kültürel grupların üyelerine yönelik kalıp yargıları ve önyargıları belirlemek ve sorgulamak.

ÖĞRENME KAZANIMLARI

Öğretim Alanı: **DİL (DİL BİLGİSİ) ve İLETİŞİM**

Ders sayısı: **70**

Öğrencilerin derste öğrendiklerini içinde yaşadıkları sosyokültürel ve çevresel durumlarla ilişkilendirmelerine imkân sağlayan, aktif olarak katılabilecekleri etkinlik ve çalışmalara yer verilmelidir. Bu tarz etkinlik ve çalışmalar öğrenmeyi daha anlamlı ve kalıcı kılacak, öğrencilerin öğrenmeye karşı olumlu tutum geliştirmelerine katkı sağlayacaktır. Öğrencilere, dilimizin dünya dilleri arasında önemli bir konumda olduğunu fark edebilmeleri, dinlediklerini/izlediklerini, okuduklarını tam ve doğru olarak anlayabilmeleri, dinlediklerini/izlediklerini, duygu ve düşüncelerini, okuduklarını, öğrendiklerini, düşünüp tasarladıklarını amaca uygun olarak sözle veya yazıyla anlatabilmeleri ve kendilerini rahat ifade edebilmeleri için yer verilmelidir. Ayrıca, söz varlığını zenginleştirebilmeleri, Türk dilinin kurallarının farkına vararak Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanmaya özen gösterebilmeleri, Türk kültürünün yer aldığı metinler aracılığıyla millî değerleri tanıyabilmeleri, bulunduğu yaşam yeri arasındaki dil farklılığından doğabilecek iletişim güçlüklerine çözüm önerilerinde bulunabilmeleri amaçlanmaktadır.

Kazanımlar:

Öğrenci:

1. Standart dilin resmi olmayan bir biçimi olarak yerel dili (ağızlar) standart Türk dilinden ve konuşma dilinden (sözlü ve yazılı) ayırt eder.
2. Sert ve yumuşak ünsüzleri doğru telaffuz eder ve yazar.
3. Adların oluşlarına göre, verilisine göre ve sayılarına göre ayırabilir ve kavrar.
4. Varlıkların özelliklerini belirten sözcükleri ayırt etmede ön adlardan önce yazıldığını kavrar (sıfat).
5. Küçültme ve pekiştirme sıfatları aldıkları eklerle ayırır.
6. Zamir türleri işaret ve kişi zamirlerin tanır ve doğru kullanır.
7. Eylemleri kavrar. Eylemlerde üç temel zamanı (geçmiş, şimdiki ve gelecek) ve eylemlerde iç temel kişiyi bilir.
8. Tümcede sözcük sayısını, öğelerini kavrar. Anlamlarına, yapılarına, yüklemine göre tümceleri bilir. Temel ve yardımcı öğeleri ayırt eder.
9. Anlamlarına göre eş anlamlı (anlamdaş), zıt (karşıt) ve eş sesli kelimeleri kullanarak söz varlığını geliştirir.
10. Noktalama işaretlerini doğru yazar ve yerinde kullanır.
11. Dinler ve anlayarak okur. Metin yazarken farklı kaynaklardan gelen verileri doğru bir şekilde kullanır.

Temalar (ve kavramlar):

Dil bilimi

- İletişim – öğeler ve türler

Ölçme ve Değerlendirme Standartları:

- Dili iletişim için kullanılan bir işaret sistemi olarak açıklar;
- Dili temel iletişim aracı olarak tanımlar, jestleri, yüz ifadelerini, beden dilini, sembolleri ve sinyalleri ise bilgi iletme ve bilgi almada yardımcı olarak tanımlar;
- İletişimin unsurlarını bir örnekle açıklar;

<p>İletişim aracı olarak dil ve iletişim öğeleri ve türleri (iletişim öğeleri: mesaj, mesajı gönderen, mesajın alıcısı, mesajı iletme araçları; işaret, sembol, sinyal, sinyal ve sembolik iletişim, sözlü ve sözlü olmayan iletişim, dolaylı ve doğrudan iletişim, tek yönlü ve karşılıklı iletişim)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • İşaret, sembol ve sinyal arasında ayrım yapar; • Farklı iletişim türlerini (işaretli ve simgesel iletişim, sözlü ve sözsüz iletişim, dolaylı ve anlık, tek yönlü ve karşılıklı iletişim) uygun örneklerle karşılaştırır; • Farklı iletişim durumlarında mesaj iletme modelleri oluşturur ve sunar.
<p>Ses bilgisi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ses harf ilişkisi; Alfabemizdeki ünlü ve ünsüz harfler (büyük ünlü uyumu, küçük ünlü uyumu, ünsüz uyumu ve ünsüz yumuşaması ses olaylarını kavrayabilir.) • Vurgu ve vurgu çeşitleri (Yapay Vurgu: Konuşana ve kullanışa göre değişen vurgudur: -Pekiştirme Vurgusu; -Ahenk Vurgusu. Doğal Vurgu: Konuşana ve kullanışa göre değişmeyen, herkesçe uyulması gereken zorunlu vurgudur: -Kelime vurgusu; -Grup vurgusu; -Cümle vurgusu.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Türkçenin en önemli özelliklerinden olan büyük ve küçük ünlü uyumunu kavrar; • Türkçeyi diğer dillerden farklı yapan özelliklerinden hece, kaynaşma, diftong, hece düşmesi, ulama, aşınma, vurgu ve tonlamayı kavrar; • Alfabemizdeki ünlü ve ünsüz harflerin özelliklerini kavrar ve ünsüz uyumu ve ünsüz yumuşamasındaki ses olaylarını kavrar; • Ünlü harfler ve özelliklerini bilir (büyük ünlü uyumu, küçük ünlü uyumu); • Ünsüz harfler ve özellikleri bilir (ünsüzlerin benzeşmesi, ünsüzlerin yumuşaması); • Kelime sonunda yumuşak sedalı (b, c, d, g) bulunmayacağını kavrayarak yazar; • Süreksiz sert ünsüzlerin (p, ç, t, k) iki sesli arasından ve kelime sonunda sesli alınca yumuşadığını kavrayıp uygular; • Hece, hece çeşitlerini bilir (diftong, kaynaştırma harfleri, ulama, aşınma, vurgu ve tonlama); • Vurgu ve vurgu çeşitlerini bilir; • İki heceli ve üç heceli kelimeleri uygun şekilde vurgular; • Okuma ve sözlü anlatımda vurgulanan heceyi sesli olarak vurgular; • Standart dilin vurgusundan farklı olan Türkçe şiveli sözlerden örnekler verir; • Okuma, sözlü anlatım ve konuşma sırasında kelimeleri doğru vurgular ve aksanlı heceyi vurgular; • Tek heceli, iki heceli, üç heceli ve çok heceli kelimeleri vurgu işaretiyle doğru şekilde işaretler; • Bileşik sözcüklerdeki vurguyu tanımlar ve not eder.
<p>Yapı bilimi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Adları/isimleri bilir (özel, ortak, tekil, çoğul, soyut, somut ve topluluk adlar, adlarda küçültme gibi/kadar); • Yapılarına göre adları tanır (basit, birleşik ve türemiş adlar); • Ad tamlamalarını tanır ve kullanır (belirtili, belirtisiz, takısız ve zincirleme ad tamlamaları); • Ad tamlamalarını kavrayabilme, aldıkları ekleme anlamına göre çeşitlere ayırır;

<p>(Dil bilgisinde, kelimelerin yapısını, türeme yollarını ve çekim biçimlerini inceleyen kolu, yapı bilgisi, morfoloji)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adlar (adlarda tekil ve çoğul, topluluk isimleri, basit adlar, türemiş adlar, birleşik adlar, ad durumları) • Adların oluşlarına göre, verilmesine göre ve sayılarına göre ayırır ve kavrar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ad tamlamaları: Tamlayan, Tamlanan, Belirtili ad tamlaması, Belirtisiz ad tamlaması, Eksiz (takısız) ad tamlaması; • Adların cümledeki görevlerine göre durumlarını kavrar ve doğru kullanır; • Ad durumları (İsmin halleri) -i, e, de, den eklerini kavrar; • Tekil ve çoğul adlardan örnekler verir; • Çoğul eki almadığı halde anlam olarak birden fazla varlığı ifade eden adlardan örnekler verir; • Sözü kök veya gövdesine yapım eki alarak yeni anlamda bir ad oluşumundan örnekler verir; • İki veya daha çok sözün birleşerek yeni bir ad oluşumundan örnekler verir; • Adların cümledeki görevlerine göre girdiği biçimleri anlar ve örnekler verir; • Adlarda küçültme eklerini kavrar ve anlamlarını öğrenir; • Adlarda küçültme /-Cik/ ekleri isimlere küçültme, acıma, sevgi, vb. anlamlar kattığını anlar.
<ul style="list-style-type: none"> • Sıfatlar (anlamına göre sıfatlar, yapılarına göre sıfatlar) Varlıkların özelliklerini belirten sözcükleri ayırt etmede ön adlardan önce yazıldığını kavrayabilir (sıfat). 	<ul style="list-style-type: none"> • Anlamına göre sıfatlar: niteleme sıfatları ve belirtme sıfatlarını anlar; • Yapılarına göre sıfatlar: basit, türemiş ve birleşik sıfatları anlar; • Bir metindeki anlamına göre ya da yapılarına göre sıfatları tanımlar; • Sözlü ve yazılı anlatımda, anlamına göre ve yapılarına göre sıfatları doğru kullanır; • Küçültme ve pekiştirme sıfatları aldıkları eklerle ayırabilir.
<ul style="list-style-type: none"> • Zamirler (kişi, işaret, belgisiz ve soru zamirleri) Kişi, işaret, belgisiz ve soru adlarını (zamirlerini) ayırt eder. Konuşma ve yazıda doğru kullanır. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yazılı metinde kişi, işaret, belgisiz ve soru zamirlerinin biçimlerini tanır; • İşaret zamirlerini sözlü ve yazılı anlatımda doğru kullanır; • Yazılı metindeki soru zamirlerini tanır; • Sözlü ve yazılı anlatımda soru zamirlerini doğru kullanır.
<ul style="list-style-type: none"> • Belirteç (Zarf) (durum, zaman, yer-yön ve miktar) Belirteç (zarf), ilgeç (edat), bağlaç ve ünlem olan kelime ve kelime gruplarını tanır, cümlede ayırt eder ve adlandırır. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yazılı metindeki durum, zaman, yer-yön ve miktar zarflarını uygun sorular sorarak (Ne zaman?, Nerede?, Nasıl? ve Ne kadar?) belirler; • Farklı zarfları cümle içinde doğru kullanır. • Cümlelerde bağlaçları tanır; • Cümle kurarken bağlaç kullanır.

<ul style="list-style-type: none"> • Eylem (Fiil) (eylemlerde zaman, şimdiki zaman, geçmiş zaman, gelecek zaman, geniş zaman, emir kipi, eylemlerde kişi) 	<ul style="list-style-type: none"> • Eylemlerde kişi ve zamanı tanımlar; • Eylem biçimlerini kişi ve zaman olarak doğru kullanır; • Eylemlerde şimdiki, geçmiş, gelecek ve geniş zamanları tanımlar; • Sözlü ve yazılı anlatımda şimdiki zaman, gelecek zaman, geçmiş zaman ve geniş zaman için eylem formlarını doğru kullanır; • Eylemlerin emir kipini belirler ve doğru şekilde kullanır; • Eylemleri kavrar; • Eylemlerde üç temel zamanı (geçmiş, şimdiki ve gelecek) ve eylemlerde iç temel kişiyi kavrar; • Eylemlerde mastar, soru durumunu bilir; • Eylemsileri kavrar; • Eylemlerin çatılarını kavrar; • Yapılarına göre eylemleri kavrar ve uygular.
<p>Söz dizimi <i>Türkçe'de "Bir cümleyi oluşturan kelime türlerinin arasındaki ilişkileri inceleyen ve sınıflamalar yapan dil bilgisi kolu, cümle bilgisi, sentaks." anlamına gelir.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cümle Cümlenin kavramı, içeriği ve özelliği • Cümle öğeleri: (özne, yüklem, nesne ve tümleç) • Anlamlarına göre cümle çeşitleri: (olumlu, olumsuz, soru, ünlem cümlesi) • Yapı bakımından cümle çeşitleri: (basit, birleşik, sıralı, bağlı) • Yüklemine göre tümce türleri (ad ve eylem) 	<ul style="list-style-type: none"> • Cümlenin temel öğelerini tanı (özne ve yüklem-özne yüklem uyumu); • Cümleyi kelimelerin mantıksal bir bileşimi, dilbilgisi açısından doğru bir yapı ve bir tonlama birimi olarak tanımlar. • Belirli bir metni cümle türlerine göre belirler. • Basit bir cümlenin yapısını, yüklem ve öznenin cümledeki işlevini açıklar. • Özne ve yüklem içeren basit bir cümle oluşturur. • Yüklem fiilinin biçimlerini tanı ve ayırt eder. • Özne işlevinde farklı sözcük türleriyle (isim, zamir ve sıfat) cümleler kurar. • Cümlede özne ve yüklemi bulur ve adlandırır; • Cümlenin yardımcı öğeleri ile cümle oluşturur (nesne ve tümleç); • Yapılarına göre cümleleri bilir (basit ve birleşik cümleler); • Belirtili ve belirtisiz nesne arasındaki farkı tanı; • Dolaylı tümleç, zarf tümleci, edat tümleci arasındaki farkı tanı; • Yazılı metinde basit ve birleşik cümleleri bulur; • Verilen kelimelerden basit ve birleşik cümle oluşturur; • Basit ve birleşik cümleler kullanarak metin yazar. • Anlamlarına, yapılarına, yüklemine göre cümleleri kavrar. • Temel ve yardımcı öğeleri ayırt eder. Yüklem-özne uyumluğunu kavrar. • Sözcüklerin, ifadelerin ve cümlelerin mecazi anlamını bilir.

<p>Kelime (Sözcük) Bilgisi</p> <ul style="list-style-type: none"> Anlam Bakımından Sözcükler Gerçek Anlam (Temel Anlam) Mecaz Anlam Soyut Anlam Somut Anlam Sözcükler Arasındaki Anlam İlişkileri Anlamlarına göre eş anlamlı (anlamdaş), zıt (karşıt) ve eş sesli kelimeleri kullanarak söz varlığını geliştirebilme. 	<ul style="list-style-type: none"> Tek anlamlı ve çok anlamlı kelime örneklerini listeler. Sözcüklerin doğrudan ve mecazi anlamları arasındaki farkı örneklerle açıklar. Kelimelerin somut ve soyut anlamları arasındaki farkı örneklerle açıklar. Bir metinde eş anlamlı veya zıt anlamlı sözcükleri tanımlar ve bunların eş anlamlı/zıt anlamlılarını listeler. Bir metindeki eş anlamlı sözcükleri tanımlar ve farklı anlamlarını listeler. Zıt anlamlı sözcükleri tanımlar ve örnekler verir (zıt anlamlı sözler); Aynı anlama sahip sözleri belirler ve örnekler verir (eş anlamlı sözler); Kelimelerin eş ve zıt anlamları bulur; Eş sesli sözcüklerin değişik anlamlarını söz içinde fark eder; İki veya daha fazla anlamı olan (eş anlamlı) sözcükleri tanımlar ve örnekler verir.
<p>İmla Kuralları</p> <ul style="list-style-type: none"> Büyük harf veya küçük harf kullanımı Noktalama işaretlerinin kullanımı (nokta, virgöl, soru işaret, iki nokta, üç nokta, ünlem işareti, tırnak işaretleri) Kelimenin satır sonuna sığmayan kısmını bir satırdan diğerine taşıma 	<ul style="list-style-type: none"> Farklı metinlerde büyük ve küçük harflerin doğru ve yanlış kullanımını tanımlar; Metinde noktalama işaretlerini (tırnak işaretleri, iki nokta, üç nokta, parantez) tanımlar ve adlandırır; Yazıda doğru noktalama işaretleri kullanır; Noktalama işareti verilmeyen cümlelerden veya bir metinden gerekli noktalama işaretlerini kullanır; Sözün bir kısmını bir sonraki satıra taşıırken kelimeyi doğru şekilde hecelere böler; Bir kelimenin nasıl bölündüğünü ve kelimenin bir kısmının bir satırdan diğerine nasıl aktarıldığını açıklar.
<ul style="list-style-type: none"> Anlayarak okuma Anlayarak dinleme Verileri kullanarak metin yazma 	<ul style="list-style-type: none"> Doğrudan anlatımda verilen soru ve emir cümlelerini dolaylı anlatıma çevirir; Dolaylı anlatımda yazılmış metinden doğrudan anlatım repliğini ayırır; Okuduklarını zihninde canlandırır ve görsellerden yararlanarak metnin içeriğini tahmin eder. Okuduklarıyla ilgili, kendi yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verir, okuduklarında gerçek olanla hayal olanı ayırt eder; Tablo ve grafik şeklinde sunulan verilerle ilgili soruları yanıtlar; Haritada verilen verilerle ilgili soruları yanıtlar; Kitaptan, ansiklopedilerden, raporlardan okunan bir metnin içeriği ile ilgili soruları yanıtlar;

	<ul style="list-style-type: none">• Belirli bir konuda duyduğu bir metinle ilgili soruları yanıtlar;• Duyduğu veya okuduğu 5-6 cümlelik metni 1-2 cümlede (yazılı veya sözlü olarak) özetler;• Okuduğu bir metindeki bir konu hakkında (yazılı olarak) görüş bildirir ve bunu metinden alıntılarla destekler;• Çeşitli kaynaklardan (mesleki kitaplar, ders kitapları, gazeteler, dergiler, sözlükler, ansiklopediler) elde edilen verileri kullanarak edebi olmayan bir metin yazar;• Metin yazarken kullandığı verilerin kaynaklarını doğru bir şekilde aktarır.
<p>Etkinlik Örnekleri:</p> <p>(Örnekler, temel olarak, birden çok derste uygulanabilen aynı içeriğin birden çok değerlendirme standardını birleştirir. Verilen örnekler, aynı standartlar için veya bunların kapsamadığı diğerleri için yeni faaliyetler oluşturmak için bir model görevi görebilir.)</p> <ul style="list-style-type: none">• Öğrenciler gruplara ayrılır, farklı iletişim araçları gösterilen resimler alırlar, örneğin: TV, telefon, bilgisayar, ardından resimde gösterilen iletişim araçları, hangi mesajların iletebileceğini düşünmelerini istenir. Her grup kendi çalışmasının kısa sunumu yapar. Ardından konuyla ilgili hazırlanan sorularla bir tartışma başlar: Mesajların/bilgilerin iletme sürecinin adı nedir? Mesajları iletme için hangi araçları kullandınız? Sadece kelimeleri mi kullandınız? Jest ve mimik kullandınız mı? Mesajı gönderenin ve mesajı alanın adı nedir? Küme tekniğini kullanan gruplardaki öğrenciler, iletişimin temel unsurlarını tanıtır.• Öğrenciler çiftlere ayrılır. Her gün kullandığımız farklı işaret (simge) örnekleriyle (sarı yapraklar, gagasında zeytin dalı olan güvercin, okul zili, çiçeklerle süslenmiş araba, sahilde ayak izi, trafik ışığı) fotoğraf ve resimlere izlerler. Her fotoğrafın/resmin altına öğrenciler ne tür mesaj gönderildiğini ve alıcıya nasıl iletildiğini yazmalıdır. Bir işaretin (simgenin) neyi temsil ettiğini, gönderene bu işareti (simgeyi) göndererek, niyeti ne olduğunu hakkında bir sohbet gerçekleşir. Daha sonra, öğrenciler çiftler halinde örneklerdeki işaretleri tahtada işaretler ve semboller olmak üzere iki sütuna bölünmüş bir tabloya yerleştirirler. Birkaç çift, bölünmüş olan işaretleri (işaretler ve semboller) tüm sınıfın önünde sunar. Son olarak, diğer sinyal ve sembolik iletişim örnekleriyle tablo tamamlanır.• Resimler, videolar, klipler aracılığıyla öğrencilere farklı iletişim araçları sunulur. Öğrenciler, farklı iletişim türlerini tartışır, tanımlar ve açıklar. Daha sonra gruplara ayrılırlar. Her grup, resim ve kelimelerle desteklenen, farklı bir iletişim türünün birer örneğini hazırlar ve sunar. Diğer gruplar dinler ve kendi örneklerini ekler.• Öğrenciler ünlüleri ve ünsüzleri telaffuz etmeye ve bunların oluşumundaki hava akımının hareketini tanımlamaya teşvik edilir. Bunu yaparken, öğretmen öğrencilerin sesli harflerin telaffuzu sırasında akciğerlerden ses yoluyla gırtlığa giden havanın ses tellerini ağız boşluğundan serbestçe hareket ederek ve dudaklardan çıkararak çıkardığı sonucuna varacakları yol gösterici sorular sorar. Ses tellerinin titreşimi sırasında hiçbir engel yoktur ve bu sesler yani ünlüler net bir şekilde işitilir. Öğrenciler sorularla yönlendirilir ve ünsüzlerle ilgili olarak organlar boyunca aynı yolu izlerler, ancak ağız boşluğunun farklı yerlerinde bir engelle karşılaşılır. Öğrenciler ortak bir sonuç yazar ve bunu sınıfla paylaşır.	

- Öğrenciler gruplara ayrılır. Her gruba, yumuşak g telaffuzu, hece sonunda veya kelime sonundaysa ğ'den önce gelen ünlü uzatılması ve iki aynı ünlü arasında hiçbir harf duyulmaması, örnekler içeren kartlar verilir. Grupların, belirtilen örneklerde kelimeleri hecelere ayırma ve ğ'nin yerini belirleme gibi etkinlikler verilir.
- Öğrencilere, öğretmen tarafından seçilen bir grafikte, özelliğine göre seslerin bölünmesi sunulur. Öğretmenin sunduğu örneği izleyerek sesleri telaffuz etmeleri ve oluşma noktası/teşekkül farklılıkları fark etmeleri teşvik edilir. Öğretmen, yönlendirici sorular ve açıklamalarla onları ana sonuca götürür - ses tellerinin titreşimi, yani telaffuz sırasındaki gerilimleri seslerini oluşturur. Ünlüler ses yolunda bir engele çarpmadan çıkabilen seslerdir, ünsüzler ise ses tellerinin titreşime uğrayıp uğramamasına göre iki gruba ayrılır: (yumuşak) ünsüzler ve (sert) ünsüzler. Ünsüzlerin telaffuzu sırasında ses tellerinin titreşmesiyle oluşan ünsüzlere tonluses (yumuşak) ünsüzler oluşur. Sonunda öğrenciler verilen kelimelerdeki sesli ve sessiz sesleri tespit ederek birlikte kontrol ederler.
- Öğrencilere sesler içeren kartlar verilir. Öğretmen sert ve yumuşak ünsüz çiftlerinden oluşan bir tabloyu tahtaya yerleştirir. Tabloda gösterildiği gibi çiftler halinde okumalarını ister (örnekler, ünsüz benzeşmesi, ünsüz yumuşaması, ünsüz türemesi, ünsüz düşmesi, kaynaştırma ünsüzlerden oluşur). Çiftler halinde telaffuz birkaç kez tekrarlanır. Daha sonra öğrenciler, bir ünsüzün eksik olduğu kelime tablosu verilir. Öğrencilere tabloyu doldurma ve birlikte kontrol etme görevi verilir. Sonunda doğaçlama yaparak, bir müzik portesinde sesleri telaffuze göre yerleştirirler, ünlü harfler portenin en yüksek çizgisinde yazılır, yumuşak ünsüzler bir alttaki çizgide ve en alt çizgide sert ünsüzler yerleştirilir.
- Öğrenciler tahtadaki örneklere bakarlar ve nasıl telaffuz edildiklerini tartışır, yani kelimedeki sert ve yumuşak ünsüzlerin telaffuz edilmesinin nasıl daha kolay olduğunu tartışır, örneğin: İçin – Ç, Kırmızı - K – R, Bir – R, Uçurtma - Ç, R, T, Yaptı - T sert ünsüzlerin olduğu kelimeler ve çok heceli kelimeler ünlüyle başlayan bir ek aldıklarında sonlarında bulunan p, ç, t, k ünsüzleri yumuşayarak b, c, d, ğ'ye dönü-şür: kelep / kelebi; ağaç / ağacı, kazanç / kazancı; geçit / geçidi, kanat / kanadı; başak / başağı, bıçak / bıçağı vb. Öğrenciler, seslerin daha kolay telaffuz için uyarlanması nedeniyle, ses uyumu adı verilen bir ses değişikliğinin meydana geldiği sonucuna varırlar.
- Öğrenciler tahtadaki kelimeleri telaffuz eder ve hangi kelimenin nasıl telaffuz edildiğini not eder. Ünsüz harfler tablosunu hatırlayarak sert ve yumuşak ünsüzleri tartışır. Ünsüz benzeşmesi ya da ünsüz uyumu, Türkçe dilbilgisindeki ses olaylarından biridir. Bu kurala göre herhangi bir kelimeye eklenen ve ünsüz harfle başlayan yapım ve çekim ekleri kendisinden önceki son harf sert ünsüz ise sert, yumuşak ünsüz ise yumuşak ünsüz harfle başlamak zorundadır sonucuna varırlar.
- Öğrenciler, kök içerisindeki bir hece ünsüz harfle bitiyorsa ve kendinden sonraki hecenin ilk harfi de ünsüz ise, bu harfler ünsüz benzeşmesine uyan bir sunum izlerler. Öğrenciler örnekleri okurken bir kelimenin sonu eğer “f, s, t, k, ç, ş, h, p” ünsüzleri olarak bildiğimiz sert ünsüzlerden biriyle biterse ve kendisinden sonra yumuşak ünsüzler olan “c, d, g” yumuşak harfleriyle başlayan bir ek gelirse bu ek başında yer alan “c, d, g” yumuşayarak “ç, t, k”ye dönüştüğünü anlarlar. Öğrenciler çiftler halinde çalışmalarına devam eder. Her çift, ses değişikliklerinin düzgün bir şekilde yazılmadığı bir metin içeren bir çalışma sayfası verilir ve yanlışlıkları düzeltmelerini ister. Çalışma, doğru telaffuz ve imla kurallarına uyularak tüm sınıfın önünde sunulur.
- Öğrenciler ikili gruplar halinde çalışır, bir metin üzerinden seçtikleri on kelimeyi çıkarırlar. Kelimeleri hecelere ayırırlar. Bunları telaffuz ederler ve hangi hecenin vurgulu olduğunu not ederler, vurgu işaretiyle not ederler ve belirli vurgulu hecenin, kelimenin bir ek veya

uzunluğunda başka bir değişiklik alması durumunda değişip değişmediğini tartışır. Öğretmenin yönergelerine göre özelliklerle ilgili çıkarımları kendileri yapar ve tahtaya yazarlar.

- Öğrenciler, iki heceli ve üç heceli kelimeleri yanlış ve doğru olarak vurguladığı, bir ses kaydını dinler. İki kayıt arasındaki farkları konuşurlar. Sonra tekrar dinler ve analiz ederler. Onlara farklılıkların, farklı vurgudan (aksanlardan) kaynaklandığı açıklanır. Daha sonra farklı örnekler tahtaya yazılır. Öğretmen verilen örneklerin vurgulamasını doğru okur ve öğrencilerden kelimenin hangi hecesi vurgulandığını tespit etmelerini ister. Son bölümde, öğretmen kelimelerde vurgu kuralını açıklar: Türkçe kelimelerde vurgu, genellikle son hecededir (Ör: kelebek, çocuk, büyük, yakın. Pekiştirilmiş sözlerde ve ünlemlerde vurgu ilk hecededir (Ör: kıpkırmızı, yemyeşil, aferin, eyvah), Olumsuzluk eki (-ma / -me) vurguyu kendinden önceki heceye kaydırır (Ör: gittim → gitmedim, geleyim → gelmeyeğim). Daha sonra öğrencilere hecelere bölünmüş olarak yazmaları gereken iki heceli ve üç heceli kelimelerle bir çalışma kağıdı verilir ve vurgunun düştüğü heceyi işaretlemeleri istenir. Son olarak, öğrenciler çalışma kağıdında kelimeleri önce doğru şekilde vurgulayarak ve sonra vurgulu heceyi yüksek sesle okurlar.
- Öğrenciler bağımsız olarak (herhangi bir stilde yazılmış olan) bir metin seçerler, öğrendikleri vurgu (aksan) kurallarına uyarak yüksek sesle sınıfın önünde okurlar. Görevleri aktif dinlemektir, vurgulama ile ilgili not almak ve her okumadan sonra, not edilen yanlış vurgulanan kelimeler üzerine, birbirlerine geri bildirim vermek.
- Öğrencilere iki sütunlu bir çalışma sayfası verilir. Çalışma sayfanın birinci sütununda basit sözler (Ör: yer, kar, ayak, keçi, büyük, kırk, ilk, gök, ay ve b.) ikinci sütünde birleşik sözcükler (Ör: yeryüzü, kartopu, ayakkabı, keçiboynuzu, büyükanne, kırkayak, ilkbahar, gökkuşağı, ayçiçek ve b.) yazmalarını istenir. Görevi tamamladıktan sonra öğrenciler önce birinci sütunda kelimeleri okurlar, ardından ikinci sütundan yeni kelimeleri okuyarak tahtaya yazarlar. Soruların sorarak öğrenciler, basit ve birleşik kelimeler olan vurgunun analizini yaparlar. Etkinliği tamamladıktan sonra, birkaç öğrenci tahtaya birleşik bir kelimenin örneğini yazar ve onu doğru bir şekilde telaffuz eder.
- Öğrenciler gruplara ayrılır. Her gruba, farklı görevli bir çalışma sayfası verilir: Ör. Sınıfta bulunan tüm eşyaları yazmak, yemek hazırlarken kullanılan nesnelere adlarını saymak, bir yemek tarifi yazmak, belirli bir alandan adlar sayarak kısa bir metin yazmak- örneğin inşaat ürünleri veya bir butik ürünleri vb. içeren bir metin yazmak. Daha sonra, çalışma sayfasında belirlenen isimlerden hangileri soyut somut- özel cins-tekil çoğul topluluk hepsini belirtmek için bir tablo yapmalarını istenir. Sonuçlar her grup tarafından sınıfın önünde sunulur
- Çiftlere ayrılan öğrenciler, iki tablodan oluşan bir öğretim sayfası verilir. Öğretim sayfasında beş ortak ad yazmalı ve yazılan adlar özel – cins, tekil - çoğul belirterek tablolara yazmalıdırlar. Birkaç öğrenci örnekleri herkesin önünde okur.
- Öğrencilere isimlerle dolu bir metin verilir. Öğretmen, isimleri defterlerine yazmalarını ister. Tahtaya isim ve isim örnekleri yazılır ve öğrenciler örneklere bakarak kendi sonuçlarını çıkarırlar. Ardından, adların konuşmacıdan farklı mesafelerde olduğunu temsil eden bir görsel, tahtada sergilenir, resimler, posterler vb. Öğrenciler kendi örneklerini oluşturarak, farklı işaret zamirleri kullanarak cümleler oluştururlar. –bu, - şu, - o. Öğretmenle birlikte Hem işaret etmek, onu göstermek hem de isimin yerini tutmak işaret zamirleri olduğunu, sonucuna varırlar.
- Öğrenciler çiftler halinde çalışır. Adlar içeren kartlar çekerler. Görevleri, bir öğrencinin bir kart çekmesi ve diğerine ismi okumasıdır. Diğer öğrenci duyduğu isim veya fiil kökün ve gövdesine yansıma kelimelere bir yapım ekinin getirilmesiyle türemiş isim oluşturarak, defterine yazar. Daha sonra öğrenciler rollerini değiştirirler. Birkaç öğrenci çifti, isimlerin şekil ve anlam olarak yeni isimleri tahtaya yazarlar.

- Öğrenciler çiftler halinde "Nesneyi tahmin et ve tanımla" adlı oyun etkinliğine katılırlar. Her öğrenci sınıfta bulunan bir nesneyi düşünür. Daha sonra, bir kağıda, her öğrenci, düşündüğü nesneyi tanımlayan üç sıfat yazmalıdır (örneğin, i "kapı" kelimesini tanımlayan sıfatları: odun, beyaz, büyük). Ondan sonra öğrenciler kağıtlarını değiştirir ve her öğrenci arkadaşının düşündüğü nesneyi, yazılan sıfatlara göre tahmin eder. Her öğrenci çifti arkadaşının kelimesini tahmin ettiğinde ve kelimeyi/ismi tanımlamak için kullanılan sıfatların gramer kategorilerini söylediğinde, puan alır.
- Öğrenciler gruplara ayrılarak isimlerin altı çizilen, ad durumlarını belirlemek üzere, metinler verilir. Daha sonra her isim için birkaç sıfat yazıp bir cümle oluştururlar. Etkinlik tamamlandıktan sonra gruplar verilen örneklerdeki sıfat ve isimlerle ilişkisi hakkında kendi yorumlarını yaparlar.
- Öğrencilere, resimden seçmek üzere yapacakları açıklamaları için motivasyon olarak resimler verilir. Her biri kullandığı niteleme sıfatlarını anlamını açıklar.
- Öğrencilere, diğer ders konularla ilişkin bir öğretim sayfasında kısa bir metin verilir. Metindeki isimleri bulurlar ve anlamlı ve dil bilgisi açısından doğru sıfatlar bularak buldukları isimlerde uygularlar.
- Öğrenciler gruplar halinde çalışır. Her grubun önüne, az ya da çok benzer özelliklere sahip olan üç nesne yerleştirilir. Grup içinde öğrenciler, aynı özelliğin hangi nesnede daha az veya daha çok olduğunu belirlemelidir. Daha sonra iki nesneyi karşılaştırırlar ve özelliğin hangi nesnede daha fazla/az olduğunu belirlerler. Gruplardaki öğrenciler kullanılan sıfatlardan cümleler kurarlar ve ardından bir öğrenci cümleleri tahtaya yazarak özelliklerini birlikte yorumlayarak algırlar. Öğretmenle birlikte Varlıkları daha iyi anlatabilmek için bazen daha tanıtıcı sözcükler kullanırız. Bu sözcükleri isimlerin önüne getirerek varlıkların rengini, şeklini, durumunu, sayısını belirterek, niteleme sıfatları ve belirtme sıfatları ayırdıkları sonucuna varırlar.
- Öğrenciler bir daire içinde duruyorlar. Birbirlerine top atıyorlar. Topa sahip olan bir isim söyler ve dairedeki birine topu atar, topu alan bir niteleme sıfatı söyler ve tekrar topu atar, üçüncü kişi belirtme sıfatı söyler. Oyuna bir kaç kez tekrarlanır.
- Öğretmen, insan isimlerinin yerini tutabilen kişi zamirlerinin tekil ve çoğul olarak sıralaması i 1.Tekil Şahıs = Ben 2.Tekil Şahıs = Sen 3.Tekil Şahıs = O 1.Çoğul Şahıs = Biz 2.Çoğul Şahıs = Siz 3.Çoğul Şahıs = Onlar, olduğunu açıklar. Öğrencilere, tüm kişi zamirlerinin farklı kişi ve sayılarda kullanıldığı bir metin verilir. Metinde bulunan tüm kişi zamirlerin bulup altlarını çizmek istenir, özellikle 3.tekil ve çoğul şahısta olan zamirleri. Öğrenciler metinde kişi zamirlerini tespit ettikten sonra "o" ve "onlar" zamirleri bir insan ismi yerine geçmişse kişi zamiri, insan dışındaki bir varlığın yerine kullanılmışsa işaret zamiri olduğunu sonuca varırlar. Sonunda gruplara ayrılan öğrenciler kişi zamirlerini doğru kullandıkları cümleler kurarlar.
- Öğrenciler gruplara ayrılarak çalışırlar. İşaret zamirlerin kullanıldığı bir metin verilir. İki görevleri vardır: tüm işaret zamirlerini bulmak ve sayılarını belirlemek. Sıfat ve adları bulmak ve bunları işaret zamirlere dönüştürmek. (Ör: Öteki arabayı aldık.→Sıfat, Ötekini aldık.→İşaret zamiri, Böyle insan görmedim.→Sıfat, Böylesini görmedim.→İşaret zamiri). Sonra, sıfatın nasıl zamire çevrildiğine dair örnekler verirler.
- Öğrenciler çiftlere ayrılır ve bir dakika çalışması tekniği ile defterlerine beş fiil yazma ve bunları kullanarak beş cümle kurma görevi verilir. Örneklerde, önce fiilin ne anlama geldiğini belirlenir: eylem veya durum. Aynı örnek fiillerle, daha sonra kişi, zaman ve sayı ayrımı yapılır. Örnekleri tahtaya yazarak çalışmalarını sunarlar. Daha sonra öğrenciler, fiilleri tahtadan yazmaları ve belirlenen gereksinimlere göre

sütunlarda düzenlemeleri gereken iki sütunlu bir tablo içeren çalışma sayfası verilir. Birinci sütünde basit ikincisinde türemiş fiilleri yazarlar. Tüm cevaplar sınıfta birlikte kontrol edilir.

- Öğrencilere, verilen bir metinden fiilleri bulma görevi verilir, bu bir şiir veya birkaç cümle de olabilir. Bunları ayırdıktan sonra fiillerin zamanını, yapılış şeklini ve şahsını (eylemi yapan kişiyi) belirtirler. Daha sonra internette bulunabilen fiil çekimleri sunulur ve orada fiilin yapılış şeklini ve türünü doğru tespit edip etmediğini kontrol ederler. Kontrol eder etmez, fiili dönüştürürler: eğer mükemmelse, kusurluya ve tam tersi. Kontrol ettikten sonra fiilin geçmişte yapıldığını, her zaman yapıldığını, yapılmakta olduğunu veya gelecekte yapılacağını şeklinde dönüştürülür.
- Öğrenciler ikili çift çalışması yapar. Beş şimdiki zamanda yazılan fiillerle çalışma kağıdı verilir, öğrencilerin görevi şimdiki zaman fiillerini gelecek zaman fiillerine dönüştürmektir (yapar-yaptı, yıkar-yıkadı). Ondan sonra aynı fiillere –mak, -mek ekiyle oluş fiillere dönüştürür (yap – yapmak, yıka- yıkamak). Çalışmayı tüm sınıfın önünde sunarlar. Sonunda, fiiller içeren cümlelerle bir öğretim kağıdı verilir: kalkmak, uyumak, susmak, bakmak, koşmak, kaldırmak gibi fiilleri anlamına göre tabloda sıralarlar. Sıralanan fiillerin farklı anlamına göre farklı örnekler vererek birkaç çift sınıf önünde sunar. Birlikte, anlamlarına göre fiiller; iş fiilleri, oluş fiilleri ve durum fiilleri olmak üzere üç gruba ayrıldığına sonuca varırlar
- Öğrenciler gruplara ayrılır. Her gruba, beş fiil içeren kartlar verilir. Görevleri, her fiillerin anlamıyla birlikte, zaman ve kişi gibi kavramları belirtmek üzere gerekli olan çekim ekleriyle not etmek (Ör: Gel – iyor –um, Koş - acak – sınız ve b). Daha sonra her grubun çalışması sınıf önünde sunulur. Hepsini bu şekilde biçimlenmiş fiile (zaman ve kişi eki almış fiile) çekimli fiil olduğunu sonucuna varırlar.
- Öğrenciler dört kişilik küçük gruplar halinde çalışırlar. Her grup aynı metni içeren çalışma kağıdı verilir. Görev, fiilleri bulmak ve yapı bakımından fiiller üç fiil grubundan hangisine ait olduğunu belirlemektir. Öncesinde metinde kaç fiil olduğu ve a-fiil grubuna basit fiiller, b-fiil grubu türemiş fiiller ve c-fiil grubu birleşik fiiller, ait olduğu not edilir. İlk bitiren ve görevi doğru cevaplayan grup kazanır.
- Öğrenciler bir önceki etkinlikte cümleleri kullanırlar ve fiiller bir yargıyı iletirken hareketin, oluşun, kılışın, durumun, işin gerçekleştiği ya da gerçekleşeceği zamanı belirterek, karşılaştırma yapma görevi verilir. Amaç, eylemin içinden geçtiği, geçmekte olduğu ya da geçeceği süre “zaman” olarak adlandırıldığını, zaman kavramı, kişi kavramıyla birlikte eylemi adlandıran ve biçimlendiren temel öge olduğunu, yapılan eylemin geçmişte mi şimdi mi gelecekte mi yoksa her zaman mı yapıldığını gösterilmekte olduğunu, fark etmelidirler. Sunum sırasında öğretmen, bildirme kiplerinin duyulan geçmiş zaman, görülen geçmiş zaman, şimdiki zaman, geniş zaman ve gelecek zaman çekimi olmak üzere beş çekimi olduğunu vurgular.
- Öğrenciler gruplar halinde çalışır. Her grup, şimdiki, gelecek, geniş ve geçmiş zamanda fiil örnekleri içeren bir çalışma kağıdı verir. Çalışma kağıdında dört sütunlu bir tablo vardır ve her sütunun üzerinde fiil zamanı yazılır: şimdiki zaman, gelecek zaman, geniş ve geçmiş zaman. Grupların görevi, fiilleri sütunlara dizmek, uygun zaman ekleri oluşturmaktır. Çalışma tüm sınıfın önünde kontrol edilir ve öğretmen geribildirim verir.
- Öğrenciler küçük gruplara ayrılır. Her grup, farklı anlamlara sahip, gelecek, şimdiki, geniş ve geçmiş zaman için fiillerden oluşan üç cümle içeren bir zarf verir. Öğrenciler üç cümlede kullanılan fiil biçimlerinin anlamlarını belirtmelidir. Her grup gereksimlere göre cevap verir. Tartışma yoluyla, öğretmen ve öğrenciler belirtilen cümle durumlarında kullanılan fiil biçimlerinin anlamları hakkında sonuçlar çıkarırlar.

- Öğrenciler Ben - Sen oyununu oynarlar: Öğretmen, üzerinde böcekler, hayvanlar, nesnelere olan resimleri çeker... Bazıları tekrarlanır. Çember (daire) şeklinde duran öğrenciler, öğretmenin resimlerden bir örnek anlatmasıyla başlar. Örn: bir kelebek. "Ben bir kelebeğim" der, öğretmenin yanında kelebek olan biri varsa daire içine bir adım ileri gider ve öğretmen "sen kelebeksin" der, eğer daha uzaktaysa öğretmen "o kelebektir" der. Eğer öğrenci sayısı fazla ise yerleştirme durumuna göre öğretmen "biz kelebektiriz, siz kelebektiriz, onlar kelebek. Küçük resimdeki her değişiklikte öğretmen, hitap ettiği öğrencinin konumuna dikkat eder. Daha sonra bir resimden cümleleri tahtaya yazar ve öğrencilerle tahtada yazılanlar hakkında konuşur. Öğrenciler kişi zamirlerini görmelidir, aynı zamanda, fiilin şimdiki zaman hallerini de görmelidir. Oyun, öğrencilere elinde bulunduğu resim olduğunu hayal etmeleri söylenerek tekrarlanır, böylece ifade şimdi şöyle olur: "Bir kelebek olduğumu hayal ettim..." ve böylece fiillerin biçimlerini ve zamanını elde ederiz. Sonra, ayrılan öğrencilerden on cümleden oluşan bir metin oluşturma görevi verilir. Metni okuduktan sonra, metinde bulunan fiilleri anlamlarına göre, yapılarına göre, fiil kiplerine göre analiz yapmalarını ve anlatmalarını isteriz, meydana gelen farklılıklar hakkında konuşulur.
- Öğrencilere, farklı zamanda fiilleri kullanarak cümleler yazmalarına yardımcı olacak farklı resimler verilir. Onları farklı kişi ve farklı zamanlarda kullanmaları talimatı verilir (Örneğin: Bu adamın geçmişte pahalı ve lüks bir arabası vardı, şimdi sadece bir bisikleti var ve onu çok başarılı bir şekilde rekreasyonu için kullanır.)
- Öğrenciler üç gruba ayrılır. Her grup aynı metni alır, ancak aynı metinde fiiller farklı zamanlarda kullanılır. Görev, metindeki eylemlerin hangi zamanıyla ifade edildiğini ve verilen zaman nasıl yazılacağını bulmaktır. Gruplar fiil yapıldığı zamanı işaret ederek örnekleri tahtaya yazarlar.
- Öğrenciler tenis topuyla oyun oynarlar. Topa sahip olan kişi şimdiki zamanda bir cümle söyler, topu başka bir öğrenciye atar ve cümleyi gelecek zamana çevirmesi gerekir, sonra top başka öğrenciye atılır, öğrenci cümleyi geçmiş zamana çevirir. Öğrenciler cümleleri defterlerine yazarlar ve yazılan cümlelerden kısa bir metin oluştururlar.
- Öğrencilere bir kağıt verilir, kağıt üzerinde bir cümle yazılır. Makasla cümleyi her kelime ayrı bir parça oluşturacak şekilde kesilir. Öğrencinin, temel öğelerinden oluşan anlamlı bir cümleyi doğru bir şekilde oluşturacak şekilde kağıt parçalarını doğru bir şekilde birleştirmesi istenir. Öğrenciler, cümlenin temel öğelerin bağlantısını vurgulayarak cümleleri okur ve tahtada yazarlar.
- Öğrenciler 4 gruba ayrılır ve her grup bir kutudan veya çantadan bir kağıt çeker. Kağıtta şu yazılar var: anlat, dile, sor, emret. Yazılan kelimeye göre ifade edecekleri 3 cümle oluşturmalarıdır. (Örn: Dün Manastır'daydım. Dondurma istiyorum. Nereye gidiyorsun? Bana çikolata al!) Cümleler okunur, ifade ne anlama geldiği ve hangi tonlama ile okunduğu tartışılır.
- Öğrencilere internetten bilgi alarak bir poster hazırlama gerekiyor. Posterde anlamlarına göre: olumlu, olumsuz, soru, ünlem cümleleri kullanılmalı gerekiyor (Ör: Olanlardan kim sorumlu? Bugün hava güneşli olacak vs.). Kendileri posterin lektörlüğünü yaparak, sınıfta sunarlar. Cümleleri birlikte okurlar ve uygun noktalama işaretlerine dikkat ederler.
- Öğrenciler gruplara ayrılır. Her gruba, basit cümlelerden oluşan kısa bir metin verilir. Görevleri, cümlelerin analizini yapmaktır. Cümlelerin yapılarını? Bize hangi bilgileri veriyorlar? Basit cümleler hangi bağımsız yargıları ortaya koyar?
- Öğrenciler çiftlere ayrılır. Her çift, üzerinde farklı türde kelimelerin yazılı olduğu kartlar alır. Uygun kelimeleri seçmeli ve cümle kurmalıdırlar. Ardından, yargı (yüklem) olduğu kartı çıkarmalarını isteriz. Cümlenin yüklem olmadan durumu hakkında bir tartışma gerçekleşir.

- Öğrenciler çiftlere ayrılır. Her çift bir kağıtta isimler, zamirler, sıfatlar ve fiiller tablosu oluşturur. Daha sonra basit cümleler kurmak için tabloda yazılı kelimeleri kullanırlar. Cümlelerde, eylemi (yargıyı) kimin gerçekleştirdiğini ve hangi kelimenin fiilin kendisini temsil ettiğini vurgularlar. Tahtaya birkaç cümle yazılır, cümlede özne ve yüklem belirlenir.
- Öğrenciler beş gruba ayrılır (gruplar 1, 2, 3, 4, 5 – rakamlarla adlandırılırlar). Her grup pandomim oyununu oynar: "Bil bakalım ne yapıyorum?" Öğrenci grubun önünde durur ve bir hareket yapar, öğrencilerin eylemi tahmin etmesi ve ardından bu fiille bir cümle kurması gereklidir. (Örn: Sahra koşmayı andıran hareketler yapıyor, öğrenciler yazıyor: Sahra koşuyor). Daha sonra öğretmen gereklilik, şart kipi, istek kipi ve emir içeren fiiller verir: (yapmalı, bitirse, konuşalım, dineyin) veya fiil kök veya gövdelerine getirilen "-mak, -mek ekini içeren fiiller (yakalamak, kavramak, devam etmek, durdurmak) bunları kullanarak cümleleri genişletmelerini ister. (Sahra koşmaya başladı). Daha sonra birlikte, yüklem yerine göre cümle çeşitleri 3'e ayrılır, bunlar: kurallı cümle, devrik cümle ve eksilteli cümlelerdir ve bu ayrım yüklem cümle içinde nerede kullanıldığına göre yapılmakta olduğunu sordular.
- Öğrenciler gruplara ayrılır. Her gruba ,isimler, zamirler, sayılar veya sıfatlar içeren çalışma kağıdı verilir. Grupların görevi, çalışma kağıdında bulunan her kelimedenden bir cümle oluştururken bir ek fiili işlevini uygun kullanmaktır. Daha sonra cümleler gruplar halinde okunur ve tahtaya yazılır. Görevin doğruluğu bu şekilde kontrol edilir. Son olarak da öznenin hangi sözcük türlerinin ortaya çıktığı tartışılır.
- Öğrenciler çiftler halinde çalışır. Her çiftte, tek anlamlı ve çok anlamlı kelimeler içeren bir metinden oluşan çalışma kağıdı verilir. Öğrenciler tek anlamı olan kelimeleri, iki, üç veya daha fazla anlamı olan kelimeleri altını çizerek, tabloda yazarlar. Öğrenciler, doğrudan ve mecaz anlamı, somut ve soyut olan kelime ve sözlü ifadeleri tanıma ve anlamların doğrudan tanınacağı kelimeleri/ifadeleri kullanarak cümleyi yeniden kurma görevi ile gruplar halinde çalışmaya devam ederler (örn: İline bir altın yüzük buldu. -Dede'nın altın gibi bir kalbi var.; Annem elinde bir tabak tutuyor. -O fikir yer tutuyor.). Gruplar yeni oluşturulan cümleleri yüksek sesle okurlar ve hep birlikte mecaz anlamı olan kelimelerin/ifadelerin kullanıldığı metnin ifade gücü hakkında tartışırlar. Sonunda, öğretmen doğrudan ve mecazi anlamı olan cümleler sunar (örneğin: Bugün dağdaydık. -Sen dağ gibi adamsın!) ve öğrenciler bir tartışmada anlamlarını yorumlarlar.
- Öğrenciler, öğretim kağıdında gösterilen gereksinimler üzerinde bağımsız olarak çalışırlar. Önce, pizza tekniğini kullanarak, pizza dilimlerinin çeyreklerine belirli bir kelime için eş anlamlı kelimeler yazarlar, örneğin: güzel (hoş, çekici, büyüleyici). Etkinliğin devamında daha önce kendilerine verilen kelimelerin zıt anlamlarını bir tabloya yazarlar. Çalışma sayfasındaki zıt ve eş anlamlı sözcükleri kullanarak öğrenciler cümleler kurarlar. Verilen birkaç eş anlamlıdan, kelimelerin farklı anlamlarını göstermek için sesteş kelimeler içeren cümleler oluştururlar (Arkadaşımla çay içtim./Dağ eteklerinden çay suları berraktı). Birkaç öğrenci örneklerini sınıfın önünde okur.
- Öğrenciler gruplara ayrılır ve her grup farklı şeyler yazar: (1) kıtaların, ülkelerin, şehirlerin, okyanusların, göllerin, nehirlerin, dağların beş coğrafi adı (adında bir ve iki kelime bulunur); (2) sınıftaki öğrencilerin beş ismi; (3) onlara ders veren öğretmenlerin beş soyadı; (4) beş takma ad; (5) gezegenlerin ve galaksilerin beş adı; (6) favori kitaplardan beş başlık; (7) beş öğretim konusu; (8) adında daha fazla kelime bulunan üç kurum adı. Gruplar cevapları tahtaya yazar ve yazılanların doğruluğu birlikte tartışılır. Tartışmada, özel isimler yazılırken büyük harf kullanımı ve yer adlarında ilk isimden sonra gelen deniz, nehir, göl, dağ, boğaz vb. tür bildiren ikinci isimler büyük harfle başlar: Şar Dağı, Ohri Gölü, Drim Irmağı vb. sonuca varılır.

- Önceden hazırlanmış bir sunumda, öğrencilere fotoğraflı slaytlar gösterirler. Gördüklerinin (tarihi olaylar, kültürel toplantılar, camiler, manastırlar, siyasi partiler) isimlerini deftere yazmalıdırlar. Daha sonra örnekler tahtaya yazılır ve nasıl yazıldığı tartışılır. Tartışmadan sonra, isimlerin doğru yazıldığı slaytlar izler. Öğrenciler yazdıklarının lektörlüğünü yapar.
- Öğrenciler bağımsız çalışır. Noktalama işaretleri olmayan metinler verilir nokta, virgöl, soru işareti, iki nokta , üç nokta, ünlem işareti, kesme işareti, tırnak işaretleri, uygun yere yazmaları gerekir. Etkinlik sonunda doğru kullanılan noktalama işaretlerinin olduğu bir çalışma kağıdı verilir ve her öğrenci kullandığı işaretlerin doğruluğunu kontrol eder.
- İki öğrenciye, sınıfın önünde canlandırmak için kısa bir diyalog verilir. Diğer öğrenciler doğrudan, yazım kurallarını kullanarak duydukları diyalogu yazarlar. Sonra bir çalışma kağıdında yada akıllı tahtada doğru yazılan diyalog formu sunulur. Diyalog formu, öğrencilerin öğretmenle birlikte işaretlerin doğru kullanımını tartışır.
- Öğrenciler, yazma kontrolünün odak noktasının satır sonundaki sözcüklerin aktarımı olduğu bir dikte yazar. Tahtada gösterilen örneğe göre doğruluğu çiftler halinde kontrol ederler.
- Öğrenciler gruplar halinde çalışır ve grafikler, tablolar ve diyagramlar içeren metinleri okur ve gözden geçirir. Bir öğretim kağıdında, metinlerde bulunan farklı türde sorular (doğru cevabı daire içine alma, boşlukları tamamlama, tam cevap, doğru-yanlış) alırlar ve bunları cevaplarlar.
- Öğrenciler gruplara ayrılır. Bir harita alırlar ve her grubun soruları cevaplayarak haritadaki bilgileri sunması gerekir.
- Öğrenciler, Elena Favili'nin "Asi Kızlara İyi Geceler" kitabından alıntılar dinlerler. Duydukları her metinden sonra öğretim kağıdında verilen soruları yanıtlarlar. Cevaplar sınıfın önünde sunulur. Farklı mesleklerde çeşitli başarılı kadınlar hakkında kitabın okunan bölümlerinden örnekler verilmiştir. Kadınların farklı mesleklerde (yazar, pilot, araştırmacı, bilim insanı vb.) başarılı olabileceği sonucuna varırlar.
- Öğrencilere evlerinde hangi mesleki kitapların olduğunu araştırma, başlıklarını ve belirli bir konuda buldukları mesleki kitap türünü (sözlük, ansiklopedi, ders kitabı vb.) yazma görevi verilir. Evde bulamazlarsa okul kütüphanesine de giderek kütüphaneciden yardım alabilirler. Öğrenciler, buldukları mesleki edebiyat, ansiklopedi veya bir rapor metnini sınıf arkadaşlarına sunarlar. Öğrenciler metni dinler ve duydukları ya da okudukları metinle ilgili soruları cevaplarlar. Sonunda bir iki cümle ile yazılı veya sözlü olarak özetlerler.
- Öğrencilere, etkinlikler hakkında bilgi içeren bir bildiri metni verilir. Her bilgilendiri metin 5-6 cümle uzunluğundadır. Öğrenciler, birini seçip 1-2 cümle ile özetlemeleri istenir.
- Yönlendirilmiş bir tartışma aracılığıyla öğrenciler meslekler ve bunların erkek ve kadın olarak ayrılıp ayrılamayacağı hakkında konuşurlar. Daha sonra öğrenciler, "Tarihe Yön Veren 100 Kadın" (birkaç yazardan yazılan) kitabından metin içeren bir öğretim sayfası alırlar. Daha sonra her öğrenci, okunan metinden konuya ve kişiye ilişkin kişisel tutumunu yazılı olarak ifade etmelidir. Tutumlar, okudukları metinden alıntılarla desteklenmelidir. Son olarak öğrencilerin çalışmaları okunmakta ve kadın-erkek meslek ayrımı olmadığı, belli bir meslekte başarının daha çok faktöre (eğitim, uzmanlık, özveri vb.) bağlı olduğu sonucuna varılır.
- Öğrencilere, uygun profesyonel literatürü bulmaları gereken bir konu verilir (öğretmenin yardımı ve rehberliği ile desteklenir).Konu, yaşlarına uygun olmalıdır (Örneğin, Doğa Bilimleri konusunda öğretilen konularla ilgili bir çocuk ansiklopedisinden bir alıntı, güneş sisteminin oluşumu, dinazorların neslinin tükenmesiyle ilgili ansiklopediden bir alıntı vb.) Öğrenciler çiftler halinde okunan metinden bilgi

oluşturmalı ve defterlerine yazmalıdır. Ardından, çıkarılan bilgileri kullanarak edebi olmayan bir metin yazma görevi verilir. Yazmayı bitirdikten sonra metinleri yazarken kullandıkları kaynaklarından alıntı yaparlar. Birkaç öğrenci metinlerini tüm sınıfın önünde okur.	
Öğretim Alanı: EDEBİYAT ve YARATICILIK Ders Sayısı: 54	
Kazanımlar	
<i>Öğrenci:</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Edebî metinlerin biçim ve özelliklerine göre edebiyat ayrımını açıklayabilecektir; 2. Metinleri ayırt eder, analiz eder ve halk sanatı metinlerini çözümler; 3. Lirik şiirlerin yapısını analiz eder ve şiirlerdeki söz sanatlarını tanır (teşbih, mecaz, kinaye, teşhis/kişileştirme); 4. Düzyazı metin türlerini (efsane, öykü, masal, roman) ayırt eder ve karakteristik unsurlarına göre çözümler; 5. Metinleri yeniden anlatır, olayları anlatır (sözlü ve yazılı olarak) sırasına göre anlatır; 6. Verilen ya da seçtiği bir konuda, metin düzenleme ve imla kurallarına uyarak metin yazar. 	
<i>Öğrenci:</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Edebî eserleri okumanın gerekliliği konusunda farkındalık geliştirir; 2. Edebî eserlerden hareketle konularda görüş sağlar; 3. Yaratıcı görüş. 	
Temalar (ve kavramlar):	Ölçme ve Değerlendirme Standartları:
Edebiyat konuları: (özelliklerine göre edebiyat: lirik, destan, drama; biçime göre: nesir ve şiir; yazarlığa göre: yazar/sanat edebiyatı, halk edebiyatı; edebiyat, metin, edebi dil, lirik, destan, drama, şiir, nesir, yazara ait eserler) /sanat edebiyatı, halk edebiyatı)	<ul style="list-style-type: none"> • Edebiyat teriminin anlamını açıklar. • Edebiyat tasniflerini uygun örneklerle açıklar. • Edebî türlerin temel özelliklerini örneklerle açıklar. • Manzum edebiyat ile mensur edebiyatını ayırt eder. • Her edebî türe ait edebî metinlerin hangi üslupla yazılabileceğini açıklar. • Belirli bir edebi metnin özelliklerine ve biçimine göre nereye ait olduğunu belirler. • Halk ve yazar/sanat edebiyatını ayırma ölçütünü açıklar.
Nazım türleri Lirik şiir	<ul style="list-style-type: none"> • Verilen lirik şiirlerde yazarı lirik konudan ayırt eder. • Verilen lirik şiirlerde bağlı ve serbest nazım arasında ayırım yapar. • Bent sayısına göre verilen kıtaların türünü belirler. • Verilen bir lirik şiirin yapısını inceler ve şiirin motiflerini belirler.
• Şiirin yapısal özellikleri	

<p>(dize, dörtlük, lirik konu, motif, şiirsel imge, serbest nazım, mısra, beyt, bentler ve kıta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lirik şiirlerin motif ve üslup anlatımlarına göre incelenmesi 	<ul style="list-style-type: none"> • Belirli bir lirik şiirdeki şiirsel imgeleri tanımlar ve bunları şiirde mısralarla destekler. • Söz sanatı (teşbih, mecaz, kinaye, teşhis/kişileştirme) örneklerini listeler ve örneklerle gösterir. • Lirik şiirlerdeki üslup figürlerini tanımlar ve adlandırır
<p>Nesir türleri</p> <ul style="list-style-type: none"> • Düzyazı metninin yapısal öğeleri (hikâyeci, hikâyeci türleri, anlatım, tema, motif, karakter, zaman, mekân, fikir) • Efsane • Masallar (peri masalları) (kurgu, büyülü unsurlar, gerçekçi hikaye) • Gerçekçi hikâyeler • Kısa hikaye • Macera romanı 	<ul style="list-style-type: none"> • Belirli bir nesir çalışmasında bir anlatıcıyı bir yazardan ayırır. • Birinci şahıs anlatıcı (Ben) ile üçüncü şahıs anlatıcı (O) arasında ayırım yapar. • Bir nesir metninin unsurlarını listeler. • Bir efsanenin özelliklerini açıklar. • Belirli bir efsanenin özelliklerini belirler. • Belirli bir efsanedeki anahtar ve bilinmeyen kelimeleri tanımlar ve kısa notlar alır. • Efsanelerden örnekler verir. • Masal unsurlarını (tema, karakterler, zaman, mekan, büyülü unsurlar) açıklar. • Belirli bir masalın unsurlarını belirler. • Belirli bir masaldaki anahtar ve bilinmeyen kelimeleri belirler ve kısa notlar alır. • Efsane ve masalları özelliklerine göre karşılaştırır. • Halk hikâyelerinden ve yazılmış hikâyelerinden örnekler listeler. • Gerçekçi bir hikayenin unsurlarını açıklar (günlük konu, gerçek karakterler, zaman ve belirli bir mekan). • Belirli bir gerçekçi öykünün özelliklerini keşfeder ve ifade eder. • Gerçekçi hikâyelerden örnekler verir. • Gerçekçi hikâyeler ile peri masalları arasındaki farkı açıklar. • Kısa öyküyü diğer düzyazılı epik eserlerden ayıran özellikleri sıralar. • Belirli bir hikayedeki öğeleri (anlatıcı, karakterler, içerik, tema, zaman, mekan, fikir) keşfeder ve açıklar. • Verilen bir kısa öyküdeki anahtar ve bilinmeyen sözcükleri belirler ve kısa notlar alır. • Macera romanını diğer düzyazılı epik eserlerden ayıran özellikleri sıralar. • Belirli bir macera romanındaki öğeleri (anlatıcı, karakterler, içerik, konu, zaman, mekan, fikir) keşfeder ve tanımlar.

<p>İfade ve yaratıcılık</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anlatma ve yeniden anlatma (öykü, roman, film, olay) • Tanımlama (karakter, nesne, fenomen, manzara, olay) • Bağımsız metin yazımı (Kompozisyon: giriş, gelişme, sonuç; yaratıcı yazı, günlük) 	<ul style="list-style-type: none"> • Verilen bir edebî metnin sorunlarını günlük hayattan örnekler vererek gerçeklikle ilişkilendirir. • Okuduğu bir kısa öykü ve romanın (sözlü ve yazılı) içeriğini, metindeki olayların sırasına göre yeniden anlatır. • İzlenen bir filmin içeriğini (sözlü ve yazılı olarak) filmdeki olayların sırasına göre yeniden anlatır. • Yaşanmış ya da uydurulmuş bir olayı anlatır. • Gerçek hayattan veya resimlerden/videolardan karakterleri, kişileri, nesnelere, görünüşleri, manzaraları tanımlar. • Bağımsız olarak bir metin oluştururken açıklama kullanır. • Belirli bir konuda ya da seçtiği bir konuda metin oluşturma kurallarına uyararak öykü yazar. • Açıkça tanınabilir karakterler ve olaylarla bağımsız olarak tasarlanmış bir kısa öykü yazar. • Kişisel bir deneyimi anlatır ve bu deneyimle ilgili duygularını bir günlük şeklinde tanımlar. • Metin yazarken yazım kurallarına uyar.
<p>Etkinlik Örnekleri:</p> <p>(Örnekler genellikle birden çok derste uygulanabilen aynı içeriğe ilişkin birden çok değerlendirme standardını birleştirir. Sağlanan örnekler, aynı standartlar veya bunların kapsamına girmeyen diğer etkinlikler, yeni etkinlikler oluşturmak için bir model görevi görebilir.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Öğrenciler bireysel olarak çalışır ve iki metin içeren bir çalışma sayfası alırlar. Bir metin bir ansiklopedi veya bir coğrafya ders kitabından (örneğin, güneşin bilimsel bir açıklaması) ve diğeri edebi bir metin veya bir şiirdir (ör.güneşle ilgili bir şiir). Öğretmen tartışma hedeflerini tahtaya yazar: Okuduğumuz metinleri nasıl deneyimlediniz? İlk gözlemleriniz nelerdir? İki metin hangi dilde yazılmıştır? Kullanılan kelimeler aynı şekilde sunulan şeyleri mi açıklıyor? Aynı şeylerden mi bahsediyor? Her iki metin de eşit derecede doğru mu? Bir metinde hangi bilgiler, diğeri metinde hangi bilgiler var? Şiirde güneş nasıl canlandırılmıştır? İki metinden hangisi güneşi tarif ederken alışılmadık bir dil kullanılmıştır? Sözün güzelliği iki metinden hangisinde ön plana çıkmaktadır? Metinlerden hangisinin edebiyat olduğu sonucuna varabiliriz? Tartışmadan sonra tahtaya edebiyat kavramıyla ilgili bir sonuç yazılır. • Öğrenciler bireysel olarak çalışır. Bir sunum aracılığıyla, uygun örnekler vererek, edebiyatın biçimine, yazarlığa, özelliklere (tür) ve temel özelliklerine göre bölümlerini tanırlar. Düşünce haritası tekniği kullanılarak gruplara ayrılarak edebiyatın bölümlerini gösterirler. 	

- Öğrencilere şiirler, kısa öyküler, tiyatro metinleri içeren çalışma kağıtları verilir. Neredeyse tüm çalışma sayfaları farklıdır. Tüm metinlerin altında, öğrencinin aldığı öğretim kağıdından algıladıklarını yazacağı boş satırların olduğu bir alan vardır: metnin nasıl yazıldığını, hangi biçimde yazıldığını, metnin ne söylediğini/ifade ettiğini temsil eder. Öğretmen tahtaya edebiyatın (şarkı sözleri, destanlar, drama) şematik bir temsili ve kısa bir açıklamasını hazırlar. Öğrenciler okuduklarının başlığını bir post it kağıdına yazarlar ve şemanın ait olduğunu düşündükleri kısma yerleştirirler. Verdikleri seçenek/cevap ve bu tercihin nedenleri tartışılır. Edebi türlerin özelliklerinin ilk şematik temsiline karşılık gelecek olan tartışmadan sonuçlar çıkar.
- Öğrenciler gruplar halinde çalışır. Her gruba iki metin içeren bir çalışma kağıdı verilir. Biri şiir, biri düzyazı. Metinleri okur, inceler ve karşılaştırırlar. Metinler dıştan olarak (görsel olarak) farklılık gösteriyor mu? İki metinden hangisi günlük konuşmaya daha yakın? İki metinden hangisinin ritmikliği daha fazladır? Gruplardaki öğrenciler, şiirin ve düzyazının ne olduğunu kağıtlara yazarlar. Gruplar kağıtlarını değiştirirler (bir daire içinde dönerek), yazılanları kontrol ederler ve bir önceki grubun atladığı bir şey varsa diğer grup tamamlar. Çiftler halinde, manzum edebiyat ve düzyazı edebiyat için bir Venn diyagramı oluştururlar.
- Öğrenciler gruplar halinde çalışırlar. Her grup üç kart alır. Gruplara ders kitabını (veya sınıfın kütüphane köşesinde bulunan materyali) araştırma ve metin başlıklarını ve yazarları yazma görevi verilir. Kartlara, her bir edebi türe ait edebi metinlerin hangi biçimde yazılabileceğini açıklarlar. Gruplardan her biri, seçilen metinler için uygun bir açıklama yaparak sunar. Görevin doğruluğu, öğrencilerden ve öğretmenden gelen yorumlarla kontrol edilir .
- Öğrenciler gruplar halinde çalışır. Üç gruba ayrılırlar ve her grup farklı metinler alır. Birinci gruba şiir ve nesir türünden bir metin, ikinci gruba bir türkü ve bir sanat türküsü, üçüncü gruba da lirik, epik ve dramatik bir metin verilir. Gruplar metinleri okur ve metnin alaka düzeyini belirler. Daha sonra, uygun bir açıklama sunarlar.
- Öğrenciler çalışma kağıdından bir halk şiiri ve yazarı belli olan bir şiir okurlar. Şiirleri karşılaştırırlar ve yazarlıklarını tartışırlar.
- Öğrenciler bir halk şiiri okurlar. Öğrenciler gruplar halinde şiiri tartışırlar: Şiirin uzunluğu nedir? Şiir anlatılabilir mi? İçinde duygular ve ruh halleri ifade ediliyor mu? Neye benziyorlar? Şiirden fiilleri ve zamirleri seçin. Şiirdeki fiiller hangi kişiye aittir? Fiiller birinci şahısta olduğunda bu, şairin kendisi hakkında yazdığı anlamına mı gelir? Cevapları sunarlar ve birbirlerini tamamlarlar. Öğrenciler, şiirin yazarının şair değil, duygu ve düşünceleri ifade eden "ses" olduğu sonucuna varırlar ve ona lirik özne denir. Bir Lirik Şiir için ayrı ayrı bir Zihin Haritası/İskelet Taslağı oluşturun.
- Öğrenciler ikili veya grup halinde çalışırlar. İki şiir alırlar. Bir şiirde kafiyeli (bağlı) dizeleri vardır ve diğerinde kafiyeli dizeler yoktur (serbest nazımla). Öğrencilere şiirleri okuyup kafiyeli olan ve olmayan mısraları bulma görevi verilir. Bunları defterlerine yazıp sunarlar. Daha sonra ders kitabından (veya sınıf/okul kütüphanesindeki diğer şiir materyallerinden) ve diğer şiirlerden birer bağlı nazım örneği ve bir serbest nazım örneği alıntılama görevi verilir.
- Öğrenciler gruplara ayrılır. Her grup, farklı sayıda mısradan oluşan farklı türde dördlükler içeren bir çalışma kağıdı alır. Kıtaları okurlar ve bazılarının bir, iki, üç, dört veya daha fazla mısradan oluştuğunu not ederler. Öğretmen onları kıtaların isimleri hakkında düşünmeye teşvik eder. Mısra, beyit, kıta (dördlük), bent hangileridir? Kıta türlerini en hızlı ve en doğru şekilde söyleyecek öğrenciler arasında bir yarışma yapılır. Say, doğru telaffuz et ve kazan oyun etkinliği ile sona erer.

- Öğrenciler beyin fırtınası tekniğini kullanarak vatan kavramıyla neleri ilişkilendirdiklerini tahtaya yazarak ifade ederler. Örneğin vatan-doğduğu ülke, anavatan, vatan, Makedonya, geçmiş, zengin tarihi, doğal güzellikleri, kahramanları vb. Öğrenciler bir şiir okur (Vatan ile ilgili bir şiir). Şiir yorumlanır: İçinde hangi duygular ifade edilir? Vatan nasıl söylenir? Hangi şiirsel imge sizde en güçlü etkiyi bıraktı? Neden? Öğrenciler motif kavramına ilişkin görüş ve yorumlarını sunarken, öğretmen de lirik şiirin motiflere göre nasıl bölündüğünü belirterek vatan şiiri olduğu sonucuna varır. Vatansever şiirin özelliklerini seçerler ve sonuçları birlikte paylaşırlar.
- Öğrenciler kendi çizdikleri veya öğretmenleri tarafından getirilen manzara resimlerine bakarlar. Şiiri okurlar ("Manzara" ile ilgili bir şiir) ve betimleyici (manzara) şiirlerin temel özelliklerini açıklamak için Çift Girişli Günlük tekniğini kullanarak gruplar halinde çalışırlar ve onları uygun alıntılarla desteklerler. Gruplar cevapları sunar.
- Öğrenciler, şiirsel imgeler açısından zengin bir şiiri bireysel olarak okurlar. Daha sonra öğrenciler gruplara ayrılır ve her grup şiirin farklı bir kıtasını alır. Gruplar şiirsel imgeleri belirlemeli ve tanımlamalı, ardından bunlarla ifade edilenleri analiz etmeli ve yorumlamalıdır. Gruplar çalışmalarını sunup birbirlerini tamamlar ve ardından tüm şiirin şiirsel imgelerini kısa ifadeler şeklinde yazarlar.
- Öğrenciler iki sıra halinde dizilir. Oyun çiftler halinde oynanır. Bir öğrenci bir sesi, gürültüyü veya hışırtıyı taklit eder, diğer öğrenci hangi hayvanın, nesnenin veya olgunun böyle bir ses çıkardığını tahmin eder. Sonra bir şiir okunur, şiir ele alınır, motif, mısra, dörtlük, mesaj belirlenir ve ardından yansıma içeren kelimeler bulunur. Seslerden yansımali sözcükler (vız-vız vızıldama, şırıl-şırıl şırıltı.) oluşturmakla görevlidirler.
- Birkaç öğrenci akla gelen isimleri söyler ve tahtaya yazar. Daha sonra gruplara ayrılarak isimleri süslemek için sıfatlara tercihen daha fazla sıfat eklemeleri gerekir. Öğretmen edebi eserlerde sıfatların süsleme işlevi gördüğünü, kelimeyi güzelleştirmek, canlılığına katkıda bulunmak ve ona yeni anlamlar kazandırmak yani sıfat isme ne kadar sıra dışı bağlanırsa, alışılmış anlamından sapmayı ne kadar gösterirse, sıfat o kadar başarılı olduğunu anlatır. Bir şiir okunur. Öğrenciler gruplar halinde isimlere yeni ve alışılmadık anlamlar kazandıran kelimeleri bulurlar, sıfat kavramını sunarlar ve keşfederler.
- Öğrenciler bağımsız çalışır. Karşılaştırmaların olduğu, şiirdeki her "gibi"nin vurgulandığı bir şiir elde ederler. "gibi" ile ilgili kelimelerden ifadeleri tartışır. Biçimsel figür karşılaştırmasıyla ilgili sonuçlar bir deftere kaydedilir.
- Öğrencilere kelime kartları (isimler ve fiiller) verilir. Gruplar halinde çalışarak, alışılmadık ifadeler yapmak için isimleri fiillerle eşleştirmeleri gerekir. Örneğin İsim bulutunu ağlamak fiiline bağlarlar ve böylece şu ifadeyi elde ederler: Bulut ağlıyor. Ardından kişileştirme kavramıyla ilgili bir şiir okunur. Öğrenciler grup halinde çalışarak güneşi dirilttiği yani güneşe insani vasıfların yüklediği mısralar bulurlar ve böylece kişileştirme kavramı tanımlanır.
- Öğrenciler bireysel çalışır. Anlatıcısı hayvan, bitki, nesne olan bir öykü ya da bir romandan alıntı okurlar... Anlatıcı köpek de olabilir. Önceden öykünün yazarı hakkında öğretmenden bilgi alırlar. . Anlatıcı ile yazarın aynı olmadığını, her öyküleyici metinde anlatıcı olan bir karakterin olduğunu ve ancak bazen yazarla eşitlenebileceğini fark eder.

- Öğrenciler gruplara ayrılır. Her grup üçüncü kişi ağzından yazılmış bir hikaye alır. Hikayede birkaç karakter var. Görev, hangi karakteri temsil edeceklerini seçmek ve hikayeyi onun konumundan (birinci tekil şahıs) anlatmaktır. Yazılı metin okunur ve bir metinde "ben" ve "o" biçiminde olabilen anlatıcı üzerinden anlatım ve farklılıkları ele alınır.
- Öğrenciler gruplara ayrılır. Her grup, şunları içeren bir çalışma kağıdı alır: kısa bir öykü veya kısa bir öyküden, bir romandan alıntı alınır. Çalışma kağıdında, verilen metin: anlatır mı, temsil eder mi yoksa ifade eder mi? Öğrenciler cevabı seçer ve ardından çalışma sayfasındaki alıntıyla birlikte sınıfın önünde okur. Bir nesir metnin özellikleri (anlatı, betimlemeler, olaylar, kişiler, anlatım uzunluğu) hakkında tartışma açılır. Bir sonraki derste, öğrenciler metinleri tekrar okurlar ve her bir paragrafta kendileri için önemli olan bir anahtar kelimeyi belirlerler ve onu neden seçtiklerini ve metinde onlar için ne anlama geldiğini açıklarlar.
- Öğrenciler bağımsız olarak dünyanın ve evrenin yaratılışı hakkında kozmogonik bir efsane okurlar. Öğretmen mitle ilgili sorular hazırlamıştır (mit nedir, mit hangi bilgileri sağlar, saat kaçta geçer, hikâyeyi kim anlatır). Öğrenciler kâğıdı bireysel olarak yanıtlar ve ardından her soru ve yanıt, mitle anlatılanla ilgili ortak bir sonuca varmak için tartışılır.
- Öğrenciler bağımsız olarak çalışırlar, G. Schwab'ın "En Güzel Efsaneler"inden alıntılar okurlar (mitlerden birini seçin: Prometheus Efsanesi, Icarus Efsanesi, Altın Elma, vb.). Bunu yaparken anahtar ve bilinmeyen kelimeleri vurgular ve kısa notlar alırlar. Sonunda öğrenciler seçtikleri mitin öyküsünü anlatma ve karakteri çizme görevine sahiptir. Dörde katlanan bir yaprak kağıttan yapılır, böylece kitaplığın iki kapağı elde edilir. Yukarıdan kapılar çekilir ve efsane içeride anlatılır. Sınıfa sunarlar.
- Öğrenciler gruplar halinde okudukları mitlerden karakterleri resimler. Her grup hazırladıkları resmi sunar ve hangi efsaneden okunduğunu belirtir.
- Sınıfta Grimm Kardeşler'in yazdığı "Kurbağa Kral ile Aslan Yürekli Heinrich" okunur. Öğrencilere sihirli hikayeyi nasıl analiz edecekleri konusunda yönergeler verilir. Öğrenciler Öğretmenin yardımıyla şunları yazarlar: konu, zaman, mekan, karakterler, yani kahraman, kimi veya ne arıyor, ona kim ve nasıl yardım ediyor veya engel oluyor ve ayrıca sözlü kahramanın kullandığı formüller ve büyümlü nesnelere. Ardından sınıfta herkesin önünde sunum yaparlar.
- Öğrencilerden sihirli bir nesne çizmeleri ve sınıfa bu nesnenin işlevini, kime yararlı olabileceğini açıklamaları istenir. İlham alan öğrenciler bir kelime formülü bulabilir ve bunu diğerlerinin önünde okuyabilirler.
- Öğrenciler bağımsız olarak çalışırlar ve Oscar Wilde'ın "Mutlu Prens" kitabını okurlar. Metindeki olayları planlarlar ve anlatıcılığı, metnin içeriğini, hangi karakterlerin ve hangi olayların metindeki büyümlü karakterler olduğunu tartışır. Daha sonra, Prens'in kırlangıç yardımıyla yardım ettiği karakterlerin yerlerini işaretledikleri şehrin bir haritasını çıkarmakla görevlendirilirler. Prens resmini de haritaya çizilmelidirler. Öğrenciler sokakları da isimlendirmelidir (büyük harf kurallarına dikkat ederek). Sonra bir karakter seçerler ve seçilen karakterin (Prens'ten yardım alan) hikayesini anlatırlar. Anlatılan tüm hikâyeler kısaca yazılır ve sınıfın bir yerinde asılır.
- Öğrenciler bir proje etkinliği yaparlar – Masal Günleri. Proje etkinliğinin başında bir konuşma hazırlar ve çok beğendikleri bir masal sunarlar. Daha sonra gruplara ayrılırlar ve arka arkaya birkaç saat boyunca her saat okumaları için yeni bir masal alırlar. Aşağıdakiler gerçekleştirme için kullanılabilir: Andersen'den "Prenses ile Bezelye Tanesi", Desanka Maksimoviç'ten "Gölün Altındaki Dünya", A.S. Puşkin'den "Balıkçı ve

Balık Öyküsü", "Bulut Prensi" - Grozdana Oluić. Birlikte konuyu, karakterleri ve özelliklerini ve büyümlü olayları tartışarak hikayenin özelliklerini açıklarlar. Her grupta notları ve anahtar kelimeleri okuyun ve yazın. Notlar grupta ve ardından sınıfta paylaşılır.

- Öğrenciler ikili gruplar halinde çalışır. Geçmiş derslerden okunan bir efsane veya hikaye hatırlatılır. Bir Venn diyagramı yardımıyla mitin ve hikâyenin özelliklerini olay ve karakterlere göre karşılaştırırlar.
- Öğrenciler ikili gruplar halinde çalışır. Her çiftin görevi, yazarın ve halk masallarının birkaç örneğini sıralamaktır. Örnekler sınıf önünde paylaşılır. Öğrenciler iki gruba ayrılır. Andersen'in "Kral'ın Yeni Giysileri" ni ve "Kardeş kardeşi incitmez, sahibi olmayanın vay haline" (Shapkarev) okurlar. Hikayeleri pencere tekniği ile incelerler: Bir pencere çizerler ve pencerenin bir tarafına hikayenin özelliklerini yazarlar, diğer tarafına hikayenin bakışını gösterecek bir çizim çizerler. Daha sonra konunun, karakterlerin, olayların gerçekliği açısından çalışmalarını sınıfın önünde sunarlar.
- Öğrenciler gruplara ayrılır. Her grup bir hikaye alır. Bir grup gerçekçi, başka bir peri masalı alır. Görev, bir öğrencinin grup içinde yüksek sesle okuması ve ardından verilen talimatlara göre hikayenin özelliklerini birlikte yazmasıdır. Daha sonra gerçekçi bir hikayesi olanlar peri masalını alır, peri masalını olanlar ise gerçekçi hikayeyi alır ve aralarında değişim yaparak aynı ödevleri çözerler. Sonra iki hikayeyi karşılaştıran bir T-grafigi yaparlar. Her grup çalışmalarını sunar ve diğer peri masalı ve gerçekçi hikayeden örnekler verirler.
- Öğrenciler bağımsız olarak kendi seçtikleri kısa bir öykü seçerek okurlar ve karakterleri, kim olduklarını, kaç tane olduklarını, hangi eylemleri yaptıklarını, hangi ve kaç olayın anlatıldığını, olayın nerede geçtiğini ve olayda kimlerin olduğunu analiz ederler. Okuma Öykü Yıldızı tekniği ile sunulur.
- Öğrenciler gruplara ayrılır. Her grubun verilen kısa öyküyü okuma, anahtar ve bilinmeyen sözcükleri ayırt etme görevi vardır. Daha sonra gruplara vurgulanan kelimelerle ilgili kısa notlar almaları gereken üç kart verilir. Kartlar sınıfın önünde sunulur ve tartışılır.
- Öğrenciler proje etkinliğine başlar: Roman Günleri.
- Öğrenciler gruplara ayrılır. Üç hafta boyunca birbirini takip eden birkaç derste, öğrenciler bir romandan alıntılar okurlar. Grup içinde her öğrenci, romanların öğeleri hakkında notlar alırken romanlardan alıntılar içeren bir roman okuma günlüğü tutar. Yeni alıntıların her okunmasından sonra, öğrenciler bir grup olarak notları kullanarak okuduklarının bir sunumunu yaparlar. Okuma sırasında uygun alıntılar kullanılabilir: "Tom Sawyer", M. Twain "The Children of Pall Street", F. Molnar.
- Öğrenciler "Robinson Crusoe" adlı macera romanı "Torbada okuma kitapları" tekniğini kullanarak okumayı işlemek için uygun materyali getirirler. Öğrenciler sınıfa bir kese kağıdı (hediye çantası ve birkaç renkli kağıt) getirirler. Torbanın bir tarafına bir kağıt yapıştırırlar ve üzerine kısaca romanın içeriğini anlatırlar. Diğer tarafına da bir kağıt yapıştırırlar. üzerine konuyu, fikri ve karakterleri, yazarı, hikayeciyi, içeriği, konuyu, zamanı, mekanı, fikri yazarlar. Çantalarına Robinson Crusoe'nun beş macerasını kısaca anlattıkları beş küçük sayfa koyarlar. Çantalarını değiştirirler ve birbirlerinin yazdıklarını okurlar.
- Öğrenciler bir karakter seçerler (önceden öğretmen onlar için okunmuş bir romandan yüzü kesilmiş bir karakterin profil resminin olduğu karton çizimler hazırlamıştır, böylece öğrenci karakter resmini yüzüne maske gibi takar). Kendilerini seçtikleri karakterin yerine koyma ve onun olaylarından birini sözlü olarak anlatma görevi verilir ve ardından kendi yaşadıklarını veya günlük yaşamdan gördükleri böyle bir olayı anlatırlar. Daha sonra sınıf, karakterlerin ve öğrencilerin sorunları arasındaki benzerlikleri tartışır.

- Öğrenciler sınıfta roman olan bir lektür işlerler. Öğretmen, romanın başlıklarını bir tabloda yazmış yada onlara yön olması için bölümlerin başlıklarını veya romanın yapısının bölümlere ayrıldığı romanın olayları sırasına göre anlatabilecekleri başka bir yolu daha tahtaya yerleştirmiştir. Romanın yeniden anlatımında öğrenciler birbirlerini takip eder ve birbirlerini tamamlarlar.
- Öğrenciler sınıfta bir film izlerler (veya daha önce sinemaya gitmişlerdir). Ziyaret/gösterim sonrasında izledikleri filmi, filmdeki olayların sırasına göre yeniden anlatma görevi verilir.
- Öğrenciler Yönlendirme tekniği kullanılarak etkinlik başlatılır. Gözlerini kapatırlar ve talimatları dinlerler: Kendinizi güzel, güneşli bir kumsalda hayal edin. Deniz kenarında yürüyorsunuz ve sabah temiz havada derin derin nefes alıyorsunuz. Deniz tuzunun kokusunu alabilirsiniz. Su sıçramasını ve dalgaları duyarsınız. Her şey sakın ve sessiz. Kıyıda kimse yok. Gökyüzü mavi. Güzel kuşlar uzaktan görülebilir, neşeyle şarkı söyler ve daireler çizerek uçar. Aniden uzakta bir tekne görürsün. İçinde çok sevdiğin biri var. Kıyıya yaklaşır ve kollarını sallar. Sana bağıyor. Sizi tekneye binmeye ve deniz genişliği boyunca sürmeye davet ediyor. Sen hazırlanıp denize doğru koşarsınız. Soğuk suyu hissediyorsunuz. Sudaki sıçramalarınızı duyuyorsunuz. Sevdiğiniz kişinin yanına uçarcasına gidiyorsunuz. Tekneye biniyor ve kendini harika hissediyorsun. Sakin, deniz masmavi ve hafif dalgalar. Kuşlar artık size daha yakın. Onların güzel şarkı söylediğini duyabilirsiniz. Sessizsin ve tek bir bulut olmadan mavi gökyüzüne bakıyorsun. Teknede dalgaların şıptısını duyarsınız... Uyanırsınız.Uyandıktan sonra şu sorulara cevap verirler: Gökyüzü nasıldı? Sevdiğin kişi neye benziyordu? O kim? Şapka mı takıyordu? Ne renkti? Ne dinliyordun? Ne gördün? Öğrencilerin gördüklerini ve duyduklarını paylaştıkları kısa tartışma bittikten sonra, hepsini kısa bir hikaye olarak yazarlar.
- Sınıfta öğrenciler ünlü bir kişi hakkında konuşurlar, bu bir müzik yıldızı, sporcu veya aktivist olabilir. Daha sonra kişinin tanımlandığı, gerçeklerin ve bilgilerin sunulduğu bir metin okunur. Öğrenciler daha sonra bireysel çalışmaya devam eder ve kişiyi tanımlar. Sonunda açıklamanın içeriği okunur ve tartışılır.
- Öğrenciler ikili gruplara ayrılır. Defterde bir doğa olayını adlandırma görevi var: dolu, kar, gök gürültüsü, kasırga, deprem...sonra beyin fırtınası tekniğini kullanarak bu olguyu düşündüklerinde akıllarına gelen tüm kelimeleri yazarlar. Kelimeleri kullanarak adlandırdıkları fenomenin bir tanımını yaparlar.
- Öğrenciler yılın en sevdikleri zamanını seçerler ve hangi özelliklere sahip olduğunu defterlerine yazarlar. İlkbaharın, yazın resmini çizerler ve sözlü olarak anlatırlar. Sonra bir karakterin tanımını içeren bir kart alırlar, o karakteri mevsimi anlatan kurgusal bir hikayeye eklemeye çalışırlar. Karakter yılın o zamanını sevmiyor/seviyor. Yazılanlar sınıfta paylaşılır.
- Gerçek hayattan veya resimlerden/videolardan karakterleri, kişileri, nesnelere, fenomenleri, manzaraları tanımlar.
- Öğrenciler gruplara ayrılır, her gruba Ben Brooks'un "Farklı Olmaya Cesaret Eden Erkek Çocuklarına Hikayeler" kitabından bir alıntı verilir. Daha sonra alıntıda sahip oldukları kişinin tanımı kısa bir metinde anlatılır ve tasvir edilir. Yazılanlar sınıfta paylaşılır. Son olarak, şefkat, cömertlik ve özgüven yoluyla dünyayı daha iyi bir yer haline getiren, geçmişten günümüze ünlü ve o kadar da ünlü olmayan kişileri tartışırlar.
- Öğrenciler ikili gruplar halinde "Hamburger veya sandviç" (Bu teknik kısaca açıklamak gerekirse: Karşınızdaki kişiye geri bildirim sunarken evvela pozitif sözlerle başlamak, söylemeyi arzuladığınız negatif şeyleri orta kısma koymak, kapanışı ise yine pozitif ve geleceğe dönük cesaretlendirici sözlerle yapmaktır) tekniğinin yardımıyla metnin eleştirisini yapmaya çalışırlar. Kağıttan hamburger parçaları alırlar. Üstteki bölüm giriş, alttaki bölüm bitıştır. Burger ana bölümdür. Sebzeler üslup figürlerdir ve patates kızartması yeni öğrenilen kelimelerdir. Ters

tarafında metni okurlar ve tüm unsurların önemini anlarlar. Bu etkinlik elektronik malzeme ile de gerçekleştirilebilir: sunum, fotoğraf, 3D form vb.

- Öğrenciler bireysel çalışır. (Bu etkinlik, mitlerin nasıl yaratıldığını anlamalarına yardımcı olur.) Bir ormanlık alanda izole bir şekilde yaşayan bir kabile olduklarını hayal etmeleri istenir.
Bir gün gökten bir uzay gemisi belirir. Kabilelerinde, günümüzün tüm teknik icatları hakkında hiçbir bilgileri yok. Geçmişteki yerli kabileler gibi yaşıyorlar. Uzay aracından büyük bir parıltıyla iki varlık çıkar... Öğrencilerin görevi, o dönemin insanların konumundan, nasıl olduğunu, iki varlığın kim olduğunu, onlara nasıl davranacaklarını açıklamaktır... Birkaç öğrenci fikirlerini paylaşır ve öğretmen bunları tahtaya yazar (beyin fırtınası tekniğiyle) ve öğrencilerden, birinin dünyanın kurtarıcısı, diğerinin ise onun yoldaşı olduğu kısa bir metin yazmalarını ister.
- Öğrenciler bireysel çalışır. Derste kendilerine verilen bir ödev veya proje üzerine not yazma görevi verilir. Her not için bir tarih belirterek ayrı bir deftere yazarlar. Öğrenciler notları elektronik olarak kaydedebilir ve daha sonra internetten bir uygulama kullanabilecekleri bir e-kitap olarak PDF formatında yayınlatabilirler
- Öğrenciler ikili gruplar halinde çalışır. Kalın harflerle yazılmış kelimeler içeren bir çalışma kağıdı alırlar. Görevleri kelimeleri ve metni zenginleştirecek, yaratıcı çözümler sağlayacak yeni kelimelerle veya ifadelerle değiştirmektir. En sonunda ise metnin yazım kurallarına uygun olup olmadığını kontrol etmektir.

Öğretim Alanı: **MEDYA OKURYAZARLIĞI**

Ders Sayısı: **20**

Kazanımlar

Öğrenci şunları yapabilecektir:

1. Haber ve görüşleri birbirinden ayırır;
2. Gazeteciliğin rolünü ve etik standartlara (tarafsızlık ve denge) bağlı kalmanın gerekliliğini açıklar.
3. Dijital alanda ifade özgürlüğünün ve etik davranış standartlarına bağlılığın önemini açıklar;
4. Medyada yer alan nefret söylemini tanıyarak ve nefret söylemine karşı stratejileri sıralar.

Öğrenci şu konularda farkındalık geliştirecektir:

5. Çevrimiçi iletişimde etik davranış;
6. Medya mesajlarının ve içeriklerinin kullanıcıların görüşleri üzerindeki etkisi.

Temalar (ve kavramlar):

- **Gazeteciliğin rolü**
(haberler, görüşler, gazeteci, gazetecilik, etik standartlar, tarafsızlık ve denge)

Ölçme ve Değerlendirme Standartları:

- Bilgilendirici içerik örneklerini ve üzerinde düşünülmüş içerik örneklerini listeler
- Gazeteciliğin toplumdaki rolünü açıklar
- Etik standartlar olarak tarafsızlık ve dengeyi önemini açıklar

<ul style="list-style-type: none"> • Dijital alanda ifade özgürlüğü v etik davranış (kişisel hakaret ve iftira, özel hayata saygı) 	<ul style="list-style-type: none"> • Medya içeriği oluştururken ve paylaşırken ifade özgürlüğünün önemini açıklar. • Çevrimiçi iletişimde kişisel hakaret ve iftiraların farkına varır. • Dijital alanda mahremiyeti korumanın ne anlama geldiğini (örnek olarak) açıklar • Çevrimiçi iletişimde mahremiyet hakkının ihlal edildiğini kabul eder. • Dijital alanda etik olmayan davranışların sonuçlarını açıklar.
<ul style="list-style-type: none"> • Medyada ve sosyal ağlarda yer alan klişeler ve nefret söylemi (cinsiyet klişeleri, yaş klişeleri, ırksal klişeler, etnik klişeler, mesleki klişeler, nefret söylemi) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kalıp yargıların gerçeği nasıl çarpıtıldığını açıklar. • Medyadaki klişeleri tanır • Medya ve sosyal ağlar aracılığıyla kalıp yargıları yaymanın sonuçlarını açıklar. • Medyadaki ve sosyal ağlardaki nefret söylemini tanır. • Nefret söyleminin ne olduğunu açıklar. • Medyada ve sosyal ağlarda nefret söylemi kullanmanın sonuçlarını açıklar. • Nefret söylemiyle mücadele stratejilerini listeler.
<p>Etkinlik Örnekleri: (<i>Örnekler genellikle birden çok derste uygulanabilen aynı içeriğe ilişkin birden çok değerlendirme standardını birleştirir. Sağlanan örnekler, aynı standartlar veya bunların kapsamına girmeyen diğer etkinlikler için yeni etkinlikler oluşturmak için bir model görevi görebilir.</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gruplara ayrılan öğrenciler, belirli bir yazarla (kurgusal veya gerçek) kısa gazetecilik metinleri (kurgusal veya çekilmiş) içeren 8 kart alırlar. Metinlerden üçü bilgilendirici, beşi görüş beyan eden olmalı ve her metin farklı bir konuda (sağlık, kültür, spor, yolsuzluk, çevre koruma gibi) yer almalıdır: <ul style="list-style-type: none"> - Bilgilendirici metin örnekleri: Dünya Futbol Şampiyonası çeyrek finallerinin sonuçları; Ortaöğretim okullarına kayıt için boş kontenjanlar hakkında bilgi; Geçtiğimiz yıl içinde yayaların hayatını kaybettiği trafik kazalarına genel bakış. - Görüş beyan eden metin örnekleri: Kadınların hükümette daha fazla temsil edilmesi nasıl sağlanır; Sağlıklı olmak için nasıl düzgün yemek yenir; Evsizler bizim de geçğimiz oldu; Üsküp yine dünyanın en kirli şehirleri arasında: Vatandaşlar bu konuda ne düşünüyor?; Zorbalıktan kim daha çok mağdurdur - erkekler mi yoksa kadınlar mı? <p>Aynı zamanda (gazetecilerin ön yargılarını dışlamak için) metinlerin tarafsız/objektif olmasına ve görüş bildirenlerin de dengeli olmasına (sorunla ilgili farklı görüşlere sahip kişilerin görüşlerini/iddialarını içermesi) dikkat edilmelidir.</p> <p>Gruplara metinleri inceleme ve yalnızca bilgi içermelerine veya bilgiye ek olarak bir görüş bildirmelerine göre gruplama görevi verilir. Cevapları sunduktan sonra, bilgilendirici içerik ile görüş beyanı içerikli içerik arasındaki fark üzerine bir tartışma başlatılır. Tartışmaya dayanarak,</p>	

beklenen doğru cevapların ne olduğu sonucuna varılır (konuyla ilgili farklı görüşlere sahip kişilerin görüşlerini/iddialarını içermesi gerekmektedir.).

Aynı kartlar, metinlerin yazarlarını belirlemek, gazeteci olduklarını ve metinlerin medyada bulunan veya bulunması muhtemel (elektronik veya yazılı) gazetecilik yazıları olduğunu belirtmek için kullanılır. Gruplara metinlerden iki kart verilir (her grup için farklı kombinasyonlar): (1) hangi bilgileri veya sorunları kapsadıkları, (2) okuyuculara nasıl yardımcı oldukları veya etkiledikleri ve son olarak (3) insanların günlük yaşamına veya toplumdaki sorunların çözümüne nasıl katkıda buldukları ile ilgili analizler istenir. Analiz sonuçlarını sunduktan sonra, gazetecilerin rolünü ve gazeteciliğin insanların günlük yaşamları ve toplumdaki demokrasi için önemini birlikte tartışılır. Öğretmen, tarafsız (objektif) ve dengeli gazetecilik haberciliğinin ne anlama geldiğini belirtmek için görüş metinlerinden birini kullanır. Ardından, her grup, onu taraflı ve dengesiz bir metne dönüştürme görevi olan bir metin alır. Daha sonra gruplar "yeni" metinleri okur ve son olarak taraflı ve dengesiz haberciliğin sonuçlarının neler olduğu ve tüm gazetecilik makalelerinin tarafsız ve dengeli habercilik gerekliliklerine uymasının neden önemli olduğu tartışılır.

- Gruplara ayrılan öğrencilere şu görev verilir: Gruplardan her biri bir sosyal ağda (Facebook, Instagram, Tik-Tok...) bir selfie yayınladıklarını hayal etmelidir. Paylaşılan bir kağıtta, gruptaki her kişi yayınlanan selfie altına almak istediği bir yorum yazar (örneğin, Çok güzelsin 😊; Harika görünüyorsun ❤️; Gerçek model!; Süper dostum 🤝). Daha sonra kağıt duvara asılır ve herkesin yorumları okunur. Genelde herkesin olumlu yorum almak istediği belirtilir.

Gruplara başka bir kağıda olumsuz yorumlar yazmaları için görev verilir, bazı kişiler selfie'mi aşağılamak istediklerinde altına yazabilirler (örneğin, Dinozor gibi görünüyorsun 🤢; Keşke birkaç kilo vermiş olsaydın 🤔; İğrenç 🤢; Neye benzemişsin 🤔?) yazabilirler. Kağıtlar duvara asılır ve yazılan yorumlar okunur. Bu tür yorumların hedeflenen kişide ne gibi duygular uyandırdığı tartışılır .

Gruplara, birinin yayınlanan özçekimi indirdiği ve başka biriyle paylaştığı aynı zamanda indirilen fotoğrafın altında iftira şeklinde bir yorum yayınladığı bir durumu hayal etme görevi verilir - [ona iftira atmak, itibarını zedelemek](#) için biri hakkında [yalan söylemek](#) durumunda bırakılır. (örneğin: gardırop hırsız, öpüşme rekotmeni)

Ayrı bir sayfaya, grubun her üyesi bir karalayıcı yorum yazar. Daha sonra kağıtlar duvara asılır ve herkesin yorumları okunur. Herkes birlikte aşağıdaki soruları tartışır: (1) İftiraya uğrayan kişi için sonuçlar nelerdir? (2) Adı yayınlanmazken mahremiyeti nasıl ihlal edildi? (3) Sosyal ağlar üzerinden başkalarına hakaret ve iftira atmak ne kadar etikdir? Genel olarak herkesin gerçekte olduğu gibi etik davranmakla sorumlu olduğu sonucuna varılır . Sosyal ağlarda iftira ve hakaret eden kişi "görülme" bile, sosyal ağlarda iftira ve hakaret şiddet içeren bir davranıştır. Her grup, sosyal ağlarda yapılması ve yapılmaması gerekenler gibi etik davranış önerileri sunar (örneğin, başkalarını aşağılamayın veya küçük görmeyin. Başkalarının fotoğraflarına ve gönderilerine yorum yaparken saldırgan veya kötü kelimeler kullanmayın. Başkaları hakkında özel

bilgileri ifşa etmeyin) Fotoğrafları ve gizli bilgileri izinsiz paylaşmayınız). Verilen öneriler ile sosyal ağlarda yapılması gereken ortaklaşa öneriler derlenir.

- Öğrenciler, üzerinde IRK (beyazlar, siyahlar ve diğerleri), CİNSİYET (oğlan çocuğu, kız çocuğu, kadın, erkek), MESLEK (polisler, doktorlar, öğretmenler ve diğerleri), YAŞ (yaşlı, genç, ergen), AİLE ÜYELERİ (kız, oğul, anne, baba, büyükanne, büyükbaba) olarak 5 gruba ayrılır. Her grup, büyük bir kağıda, seçilen karttaki insanların medyada nasıl tasvir edildiğini (filmlerde, dizilerde, reklamlarda) – nasıl göründüklerini, nasıl davrandıklarını ve hangi niteliklere sahip oldukları (sözlerle ve bir çizimle) açıklamalıdır.

Başka bir kağıda da medyadan gördükleri (hangi film, dizi, reklam) örneklerini yazmaları gerekir.

Çalışmayı tamamladıktan sonra her grup (biri birer) açıklamaları ve örnekleri olan kağıtlarını duvara asar ve çalışmalarını diğerlerine sunar.

Her sunumdan sonra diğer gruplardan öğrenciler kendi örnekleriyle çalışmayı tamamlar ve birlikte medyada neyin baskın olduğu tespit edilir.

Öğretmen, gruplarla ilgili genel klişelere uyan listedeki tüm açıklamaları tahtaya yazar (örneğin: Siyahlar suçludur, uyuşturucu satarlar...

Büyükanne önemser, turta yapar, Erkekler cesurdur, güçlüdür, ağlamazlar).

Öğretmen, stereotip terimini (belirli grupların üyelerine atfedilen bir özellik) tanımlamak ve atıfta buldukları gruplar (ırk, cinsiyet, profesyonel, yetişkin) tarafından belirlenen stereotip türlerini belirtmek için tahtaya yazılan açıklamaları kullanır. Aynı zamanda aile bireylerinin betimlemeleri cinsiyet ve yaş kalıpyargıları ile ilişkilendirilmektedir.

Her grup içinde her öğrenci, kalıp yargıdan farklı olduğunu bildiği belirli bir kişiyi örnek vermeli ve onu kalıp yargıdan farklı kılan özelliklerini listelemelidir. Gruplar örneklerini sunarlar.

Açık bir tartışmada, medyanın, çoğu klişeden farklı olsa da, bir grubun tüm üyelerini (klişeye göre) aynıymış gibi görmemizi sağladığı sonucuna varılır.

Medyadaki toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının sosyal ağlarda da nasıl aktarıldığını açıklamak için açık bir tartışma yürütülür: (1) Kalıp yargıdan farklı biri (erkek veya kız) kendini doğru ışık altında sunmakta ne kadar özgür hissediyor?; (2) Başkaları farklı bir ışıkta tasvir edilse nasıl tepki verirdi; (3) Bunun sonuçları nelerdir? Genel olarak medya ve sosyal ağlar aracılığıyla toplumsal cinsiyet ve diğer kalıp yargı türlerinin yayılmasının olumsuz sonuçları hakkında sonuca varılmaktadır.

Gruplardan, sigarayla ilgili uyarı ilkesinden yola çıkarak belirli bir gruba yönelik film, dizi ya da reklamların önüne konulacak bir uyarı hazırlamaları istenir: Uyarıyı belirtirken Sigara içmek öldürür- veya benzer akılda kalıcı bir cümle bulunmalıdır.

KAPSAYICI EĞİTİM, CİNSİYET EŞİTLİĞİ/DUYARLILIĞI, KÜLTÜRLERARASI EĞİTİM VE KONULAR ARASI ENTEGRASYON

Öğretmen, tüm öğrencileri sınıf boyunca tüm etkinliklere öğrencileri dahil ederek kapsayıcı eğitimi sağlar. Bunu yaparken, her çocuğun uygun metodolojik yaklaşımlarını (bireyselleştirme, farklılaşma, takım çalışması, akran desteği) kullanarak bilişsel ve duygusal olarak gelişimini sağlar. Engelli öğrencilerle çalışırken, bireysel bir eğitim planı uygulayın (özel öğrenme kazanımları ve değerlendirme standartları ile) ve mümkün olduğunda diğerlerinden ek destek kullanın (kişisel ve eğitim asistanları, eğitim arabulucuları, öğretmenler, gönüllüler ve merkez uzmanları). Öğrenme güçlüklerini zamanında tespit edebilmek, öğrenme kazanımlarında ulaşmada onları cesaretlendirmek ve desteklemek için tüm öğrencileri, özellikle hassas gruplardan olanları düzenli olarak izler.

Etkinliklerin gerçekleştirilmesi sırasında, öğretmen hem erkek hem de kız çocuklarına eşit davranarak onlara cinsiyet açısından kalıplaşmış roller vermemeye özen göstermesi gerekir. Çalışma grupları oluştururken toplumsal cinsiyet temelli dengeyi sağlamaya çalışır. Öğretimde ek materyaller seçerken, toplumsal, cinsiyet ve etnik/kültürel açıdan hassas olan ve cinsiyet eşitliğini teşvik eden, yani kültürlerarasılığı teşvik eden illüstrasyonlar, görseller ve örnekler kullanmaya özen gösterir.

Mümkün olduğunda öğretmen, öğretimin planlanması ve uygulanmasında konuların/içeriklerin/kavramların entegrasyonunu kullanır. Entegrasyon, öğrencilerin diğer konuların bakış açılarını bu konuda çalıştıkları etkinliklere dahil etmelerine ve farklı alanlardan gelen bilgileri tek bir bütün halinde ilişkilendirmelerine olanak tanır.

ÖĞRENCİ BAŞARILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Türkçe dersinde ölçme ve değerlendirme; farklı amaçlarla, farklı zamanlarda ve farklı ölçme araçları kullanılarak yapılabilir. Öğretmenler eğitim öğretimin başlangıcında, sürecinde ve çıkışında çeşitli ölçme araçlarını kullanabilir ve öğrencilerin kullanmasını da sağlayabilir. Öğrencilerin değerlendirme sürecine katılmasıyla da ölçülen özellikle ilgili farklı kaynaklardan bilgi edinilmiş olur.

Ölçme ve değerlendirme öğrenme-öğretim sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır. Öğrenme ve öğretme sürecinin ne kadar etkili olduğu düzenli olarak ölçülmeli ve değerlendirilmelidir. Ölçme ve değerlendirme, öğrencilerin başarılı ve başarısız yönlerini belirlemeleri açısından son derece önemlidir. Türkçe dersini gören öğrencilerin gelişimlerinin izlenmesinde öğretmen gözlemleri büyük önem taşımaktadır. Bu sadece bilişsel becerilerin değil, psikomotor ve duyuşsal becerilerin (sorumluluklarını yerine getirme, iş birliği yapma, çevresindeki kişilere saygılı davranma, etkinliklere aktif katılma, çaba harcama vb.) gözlemlenmesine imkân sağlayan ölçütlere de yer verilmelidir. Öğrencilerin beklenen ölçme ve değerlendirme standartlarını karşılamasını sağlamak için öğretmen, öğretim ve öğrenim sırasında öğrencilerin etkinliklerini sürekli olarak izler ve her öğrencinin

ilerlemesi hakkında bilgi toplar. Etkinliklere katılım için öğrenciler, etkinliğin/görevin gerçekleştirilmesindeki başarı düzeyini gösteren geri bildirim alır ve iyileştirme önerileri verir (biçimlendirici değerlendirme). Bu amaçla, öğretmen öğrencilerin başarısını izler ve değerlendirir:

- öğretmen veya sınıf arkadaşları tarafından sorulan sorulara sözlü cevaplar;
- soru sormak ve sınıf tartışmalarına katılmak;
- ev ödevi;
- öğretimin bir parçası olan sınavlara (kısa testler) cevaplar;
- deneme soruları;
- proje geliştirme;
- poster oluşturmak;
- kontrol egzersizleri;
- bilgi testleri;
- yansıtıcı günlükler;
- öğrencinin gerçekleştirdiği araştırma görevleri ve faaliyetleri: veri toplama, kaydetme, sonuçların sunumu - anlatı veya tablolar, diyagramlar, grafikler ve bunların sunumu;
- üretimler/uygulamalı performanslar (örneğin, farklı gereksinimlere göre metin yazma/oluşturma, edebi metinlerin analizi ve yorumlanması, metnin gramer analizleri, gösterimler, şemalar, resimler, sunumlar vb.);
- yürütülen araştırmalardan elde edilen verileri içeren yazılı raporlar.

Her konunun öğrenimini tamamladıktan sonra öğrenci, ulaşılan değerlendirme standartlarının açıklaması şeklinde özetleyici bir değerlendirme alır. Özetleyici değerlendirme, bir bilgi testinde elde edilen sonucun çeşitli biçimlendirici değerlendirme teknikleri aracılığıyla tespit edilen ilerleme değerlendirmesiyle birlikte bir kombinasyonu olarak gerçekleştirilir. Öğretim yılının sonunda, öğrenci sayısal bir özet notu alır.

Öğretim programının uygulanmasının başlangıç tarihi	2023/2024 yılı
Kurum / Programı hazırlayan	Eğitimi Geliştirme Bürosu Биро за развој на образованието

İlköğretim Kanununun 30. Maddesinin 3. fıkrası uyarınca ("Kuzey Makedonya Cumhuriyeti Resmi Gazetesi" no. 161/19 ve 229/20), Eğitim ve Bilim Bakanı, *Türkçe Dersi* öğretim programını VI. sınıf için kabul etti.

Согласно член 30, став 3 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/19 и 229/20) министерот за образование и наука ја донесе наставната програма по *Турски јазик* за VI одделение.

No. _____
_____ yılı

бр. 08-3170/3
15.3.2023 година

Министер за образование и наука,
Doc. Dr. Jeton Shaqiri, с.р.
